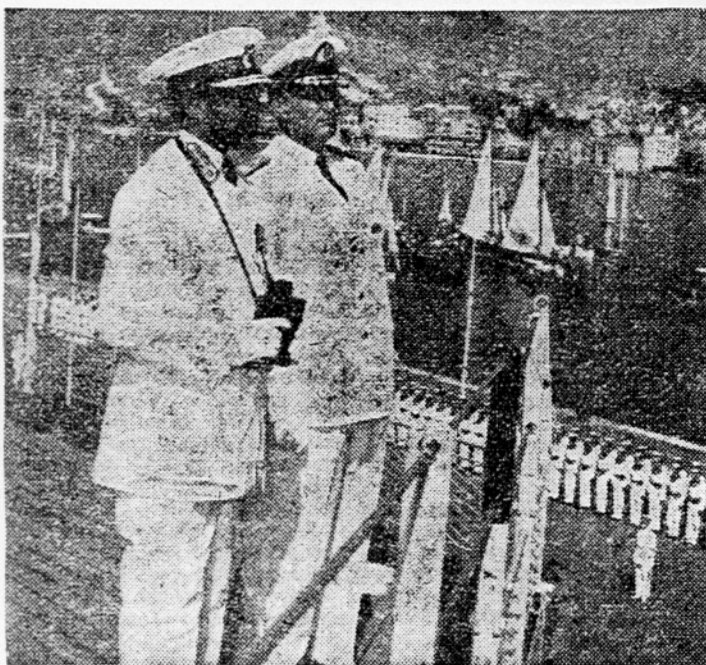

SLOVENSKI

Izdaja in tiska časopisno-založniško podjetje Slov. poročevalce
 Direktor: Rudi Janžura — Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak — Za tisk odgovarja Franc Plevel — Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 — Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 — Oglasi: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 — Poštni predal 29 — Tek. r. 60-KB-5-Z-367 — Mesečna naročnina 200 dinarjev

Poročevalec

Tito in Halle Selassie ob njegovem obisku v Jugoslaviji

PREDSEDNIK TITO ODPOTOVAL

Beograd, 1. decembra. — Nocoj ob 19.55 je predsednik republike Josip Broz Tito s svojim spremstvom odpotoval v Split, odkoder bo z »Galebom« odpotoval na državni obisk v Etiopijo in Egipt.

Na železniški postaji v Beogradu so se od predsednika republike poslovili predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, podpredsedniki zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović in Rodoljub Čolaković, armadni general Ivan Gošnjak in mnogi predstavniki kulturnega in javnega življenja. Pri slovesu so bili tudi člani diplomatskega zbora.

Maršal Tito je prispel na železniško postajo ob 19.45. Po himni in raportu poveljnika častnega bataljona je v spremstvu generala Željka pregledal častni bataljon.

S predsednikom Titom so odpotovali državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović, predsednik ljudske skupščine LR Srbije Petar Stambolić, državni sekretar za notranje zadeve Sveta Stefanović, generalni sekretar predsednika republike dr. Joža Vilfan, generalni podpolkovnik Miloš Šumonja in generalni major Milan Željč.

Na svečani seji zveznega izvršnega sveta je v slavnostnem govoru predsednik Tito dejal: »Prehajamo v drugo desetletje življenja naše republike in trdno sem prepričan, da bodo v tem desetletju prišle do vidnega izraza blagodati naših naporov, ki so jih doslej viagali naši narodi, da bi laže in srečnejše živeli. Naša skrb mora biti v novem desetletju posvečena življenju in razvoju FLRJ, to je temu, da delamo z vsemi svojimi sposobnostmi za srečo naših narodov!«

V klopih zvezne ljudske skupščine in na skupščinskih galerijah je nad 1600 otrok iz vseh krajev Jugoslavije doživelo srečanje s predsednikom Titom.

Na dan republike je predsednik Tito izročil podpredsedniku zveznega izvršnega sveta Edvardu Kardelju Red junaka socialističnega dela. Predaji odlikovanja so prisostvovali predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade, dalje Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović, Rodoljub Čolaković in drugi. Predsednik Tito je dejal:

»Tovariš Kardelj! Vem, tovariši, da delim mnenje vas vseh, da tovariš Kardelj kot neustrašni delavec v revolucionarnem času in pozneje v revolucionarni izgradnji naše države zasluži v polni meri to priznanje, ki mu ga danes izkazujemo.«

Edvard Kardelj pa je odgovoril: Priznčno se zahvaljujem tako za priznanje kakor za izrečene besede. Priznanje in te besede so za mene zelo mnogo. Tudi vnaprej bom dajal vse svoje sile za napredek ljudstva, za dobro naše države, Jugoslavije!«

Zastopnik predsednika Tita, podpolkovnik Knežević je predal Savi Antiču, kapetanu nogometnega kluba BSK pokal maršala Tita po zmagi nad Hajdukom 0:2.

Baklada mladine pred poslopjem zvezne ljudske skupščine.

Napredovanja v JLA

Ob Dnevu republike je predsednik FLRJ Josip Broz Tito izdal ukaz o napredovanju višjih oficirjev Jugoslovanske ljudske armade. Napredovali so:

v čin armijskega generala: Gošnjak I. Ivan, general-polkovnik.

v čin general-polkovnika general-podpolkovnika: Vučković M. Ljubo, Apostolski M. Mihajlo, Hamović M. Rade, Jakič Dj. Pavle, Kovačević J. Veljko, Kuprešanin N. Milan, Lekić B. Danilo, Oreščanin S. Bogdan, Rukavina I. Ivan, Terzić I. Velimir, Vukmanović B. Radovan.

v čin general-podpolkovnika general-majorji: Bajić M. Mlado, Banina T. Ante, Bubanj F. Viktor, Kilbarda V. Mile, Knežević M. Velimir, Kosorić R. Pero, Pehaček R. Rade, Petovar V. Rudolf, Sofijanić Dj. Ratko, Šasić J. Jefto, Šumonja D. Miloš.

Resolucija IV. plenuma SZDL Jugoslavije

O gospodarski politiki v prihodnjem razdobju

Na podlagi referata tovariša Tita in razprave o problemih in nalogah v nadaljnjem gospodarskem razvoju države je IV. plenum SZDL ugotovil, da je bila dosedanja gospodarska politika usmerjena na premagovanje gospodarske zaostalosti in ustvarjanje pogojev za obratno nacionalne neodvisnosti. Pospešena industrializacija, katere namen je bil, doseči omenjene cilje, je bila pravilna in edino možna spricho podedovane zaostale gospodarske strukture in mednarodnih razmer, v katerih je živele naša dežela v povojnem obdobju.

Pospešeni razvoj industrije, zlasti njenih bazičnih panog, je bistveno spremenil strukturo našega gospodarstva. Povečanje industrijske proizvodnje se zrealiziralo tako v povečanju proizvodnje in enega prebivalca, kakor tudi v izgradnji celotnih novih industrijskih panog, ki jih v predvojni Jugoslaviji ni bilo (nafta, strojegradnja, elektroindustrija, letalstvo, vojni industrija). Razvoj bazične industrije je ustvaril pogoje za rekonstrukcijo in modernizacijo drugih gospodarskih panog, to pa je največji rezultat naših naporov v dosedanjem obdobju.

Industrializacija države je povzročila hitrejšo spremembo v socialni strukturi, kar se zrealiziralo v močnem povečanju prebivalstva mestnih in industrijskih središč, ki je bilo hitrejšo, zlasti se v zadnjih letih, od ustreznega naraščanja narodnega dohodka in fondov potrebnih dobrin.

Orientacija naše gospodarske politike na bazično industrijo je ustvarila na višji ravni razvisti nesorazmerja v gospodarstvu, ki so prišla do izraza v težavah, katere moramo odstraniti v prihodnjem obdobju. Proizvodnja potrebnih dobrin je močno zaostajala za proizvodnjo proizvajalnih sredstev in predmetov za delo. Kmetijska proizvodnja je bila v glavnem v zastoju.

Predebelovalna industrija, ki proizvaja blago za osebno potrebo, je v primeri z bazično industrijo znatno počasneje napredovala. Uresničevanje programa industrializacije je otežkovalo boljše uporabo danih zmogljivosti predebelovalne industrije, po drugi strani pa je politika reinvestiranja v korist ključne izgradnje otežkovala normalno vzdrževanje predebelovalne industrije.

Posedica vsega tega je bila, da je bila količina potrebnega

blaga spricho nenehna naraščanja kupne moči — kar je bilo spet posledica velikih investicij v bazično industrijo, katerih učinek se bo šele kasneje pokazal — nezadostna, da bi ohranila ravnovesje v blagovno-dnevnih odnosih, kar je povzročilo težnje po naraščanju cen. To je negativno vplivalo na življenjski standard mestnega prebivalstva. V takšnih tržnih odnosih je bilo omogočeno tudi subjektivno učinkovanje na dvig cen, kar je spet ustvarilo možnosti za razne spekulacije. Takšni odnosi na trgu so negativno vplivali tudi na smotnejšo organizacijo proizvodnje in prometa. Dosedanji obseg in struktura investicij, kakor tudi druge oblike družbene potrebnosti (posebno proračunske), so razen negativnih učinkov na trgu otežkočali tudi napore, da bi dosegli večjo izmenjavo s tujino, kar je bistven činitelj za izboljšanje plačilne bilance.

Z dosedanim gospodarskim razvojem so bili ustvarjeni pogoji, da v prihodnjem obdobju zagotovimo postopno odstranitev sedanjih težav in nesorazmerij. Bodoči program gospodarskega razvoja in gospodarske politike bi morala zagotoviti utrditev in postopno naraščanje življenjskega standarda delovnega ljudstva v skladu s splošnim razvojem proizvajalnih in delovne storilnosti, kakor tudi uravnoteženje plačilne bilance.

Da bi dosegli ta cilj, bo treba zmanjšati obseg investicij in spremeniti njihovo strukturo, da bi tako vskladili razvoj težke industrije z razvojem industrije, ki proizvaja blago za široko potrebo. Razen tega je treba izboljšati in povečati kmetijsko proizvodnjo in doseči ugodnejše razmerje med gospodarskimi in negospodarskimi investicijami, da bi tako zagotovili sredstva za povečano stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

Povečanje industrijske proizvodnje, ugodnejše odnose v njeni strukturi, a zlasti se povečanje proizvodnje dobrin za široko potrebo je treba zagotoviti s čim boljšim izkoriščanjem, racionalizacijo, rekonstrukcijo in modernizacijo sedanjih zmogljivosti. Pri investicijah v industrijo je treba paziti na to, da bomo s čim manj sredstvi dosegli čim večjo rentabilnost. Težnje posameznih podjetij, da bi izgovoroma, da gre za rekonstrukcijo, zgradila popolnoma nove objekte, je možno preprečiti s temeljitim proučevanjem programa rekonstrukcije in racionalizacije. Takšne težnje bi omejevale, če jih ne bomo preprečili, naša nezadostna sredstva, potrebna v druge namene, in povečale težave v plačilni bilanci. Pri uresničevanju programa rekonstrukcije in racionalizacije je treba do maksimuma upoštevati sedanje zmogljivosti naše strojegradnje. Lokacija industrijskih objektov bomo določevali na podlagi gospodarskih meril, da bi tako zagotovili prijetnejše pogoje za proizvodnjo. Posebno pozornost je treba posvetiti tudi uporabi predvsem naših surovin v industrijski predelavi, kar velja zlasti za kmetijske pridelke in surovine. Popolno

ali pretežno izkoriščanje domačih surovin bi moralo biti merilo ne samo pri izgradnji novih objektov, temveč tudi pri razširitvi sedanjih, in to merilo naj mimo drugega določa prednost pri investiranju.

Skladnejši splošni gospodarski razvoj bo ustvaril pogoje za pospešeni razvoj zaostalih področij. Izgradnja industrije na teh področjih nujno terjaja ustvaritev tistih pogojev, ki bodo zagotovili ekonomičnost njenega poslovanja, kakor so zagotovitev prevoza in prestrba z energijo. V okviru obdelave perspektivnih programov bo treba posebno proučiti metodo in najsmotnejše ukrepe za razvoj gospodarske zaostalih področij.

Razvijanje smisla za varčevanje v proizvodnji in družbeni potrebnosti ter navad v zvezi s tem bo prispevalo k razširitvi virov za financiranje razvoja in izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi. Zdad imamo opravka z neredkimi primeri nesmotrne uporabe sredstev in razsipavanjem, zlasti se kar zadeva razpolaganje s proračunskimi sredstvi.

V naših naporih v prihodnjem razdobju sta posebnega pomena smotnejša organizacija proizvodnje in dvig delovne storilnosti. Velikanske rezerve so zlasti še v industrijski proizvodnji in bi le-te bilo treba v prihodnjem obdobju izkoristiti ter tako težiti po bistvenem znižanju proizvodnih stroškov. To bo ugodno vplivalo na življenjski standard in izboljšalo pogoje za uveljavljanje naših podjetij na svetovnem trgu. Proučevanje in uveljavljanje smotnejših metod v proizvodnji, tesnejše in neposrednejše povezovanje znanstvenih ustanov s proizvodnjo, strokovno izobraževanje kadrov, odločnejša usmeritev zbornic in združenj na te naloge, vse to bo prispevalo k zmanjšanju proiz-

vajalnih stroškov in k boljši uporabi zmogljivosti.

Razen tega je bistven činitelj v boju za povečanje delovne storilnosti sistem plač in premij. Izboljšanje plačnega sistema na podlagi pridobljenih izkušenj bi moralo omogočiti širošo zainteresiranost tako podjetij kakor posameznikov za povečanje proizvodnje in realnega dohodka. Kooperacija in koprodukcija v industriji, vteviš vojno industrije, sta v vseh teh naporih važen činitelj.

V programih izgradnje v industriji in na drugih področjih je treba že od začetka gradnje uveljaviti varčevanje, da bi se izognili prejšnji prakti nepotrebnega razsipavanja sredstev in luksuznega grajenja.

Zaostajanje energije in prometa za tempom gospodarskega razvoja je problem, ki zasluži posebno pozornost v okviru naših perspektivnih načrtov. Pospešeni razvoj energetike je neogiben pogoj za skladnejši razvoj celotnega gospodarstva.

Glavna naloga naše gospodarske politike v prihodnjem obdobju pa je izboljšanje kmetijske proizvodnje. Povečanje povprečnih donosov in postopna ublažitev njih v žetvenih odnosih, ki občutno prizadevajo naše gospodarstvo, so glavna naloga pri povečanju pridelka v kmetijstvu, v tej smeri pa imamo velike možnosti in rezerve.

Investicije na tem področju morajo prav tako biti usmerjene tja, kjer bodo dale najugodnejše in najhitrejše sadove. Takšne investicije se bodo gradile v naglem povečanju pridelka in narodnega dohodka v tej gospodarski panogi, s tem pa tudi v vsem gospodarstvu. Njihov učinek se bo pokazal neposredno v izboljšanju prehrane prebivalstva.

Napori za izboljšanje kmetijske proizvodnje so neločljivo povezani z napori, da bi krepili in razvijali (Nadaljevanje na 2. str.)

ZAHVALA PREDSEDNIKA REPUBLIKE ZA ČESTITKE

OB DESETLETNICI PROGLASITVE FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE SEM PREJEL IZ VSEH KRAJEV NAŠE DRŽAVE, OD DELOVNIH KOLEKTIVOV IN USTANOV, MNOŽIČNIH IN DRUGIH ORGANIZACIJ, PRIPADNIKOV JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE IN JUGOSLOVANSKE VOJNE MORNARICE, OD NAŠIH DIPLOMATSKIH PREDSTAVNIŠTEV V INOZEMSTVU IN DRŽAVLJANOV VELIKO ŠTEVILO ČESTITK. KER MI NI MOGOČE, DA BI ODGOVORIL VSEM POSAMEZNIKOM, SE PO TEJ POTI NAJPRISRČNEJE ZAHVALJUJEM.

JOSIP BROZ - TITO

ZAHVALA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

ZVEZNI IZVRŠNI SVET JE PREJEL OB DNEVU REPUBLIKE VELIKO ŠTEVILO ČESTITK IZ VSEH KRAJEV DRŽAVE — OD DELOVNIH KOLEKTIVOV PODJETIJ IN USTANOV, OD DRUŽBENIH ORGANIZACIJ, PRIPADNIKOV JUGOSLOVANSKE LJUDSKE ARMADE IN JUGOSLOVANSKE VOJNE MORNARICE TER DRŽAVLJANOV KAKOR TUDI OD NAŠIH PREDSTAVNIŠTEV V INOZEMSTVU. KER NE MOREM VSEM POSAMEZNO ODGOVORITI, SE ZVEZNI IZVRŠNI SVET PO TEJ POTI VSEM NAJPRISRČNEJE ZAHVALJUJE.

ZVEZNI IZVRŠNI SVET

Elektrigospodarska skupnost Slovenije

Poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za 30. nov 1955.

Srednji dnevni dotok v kub. metrih na sekundo:	1955	1954
Drava (Dravograd)	151	158
Sava (Moste)	125,5	75,5
Sava (Medvede)	25,4	54
Soca (Doblar)	30	103,9

Indeks proizvodnje v primerjavi z 1954. letom 83.

VERE

Napoved za petek: Pretežno oblačno vreme, vmes nekaj padavin, zlast v južni in zahodni Sloveniji. Temperatura se ne bo bistveno spremenila. Deloma zamrznilo.

Resolucija IV. p enuma SZDL Jugoslavije Seja zveznega izvršnega sveta

Nadaljevanje s prve strani.

Jali vse oblike združevanja neposrednih proizvajalcev. Zadržane organizacije bodo v prihodnje na različne načine pomagale individualnemu kmetu, da bi sprejel sodobne metode kmetijske proizvodnje, po drugi strani pa bodo krepile socialistične oblike proizvodnje in lastnina. Zato je tudi razumljivo, da morajo vse zadruge ne glede na njihovo sedanjo obliko biti predvsem nosilci izboljšanja in razvoja kmetijske proizvodnje, zlasti tam, kjer ne zadostuje individualna pobuda kmeta. Že doslej doseženi pozitivni rezultati zadruških organizacij na nekaterih področjih kažejo, da je pravilno usmerjanje zadruške organizacije na proizvodnjo eden izmed odločilnih dejavnikov za izboljšanje kmetijstva in za razvoj socialističnih družbenih odnosov.

Zadruge imajo zelo odgovorno vlogo na področju prometa. Nanje je zdaj prenesena silna odgovornost — odkupovanje kmetijskih pridelkov od individualnih pridelovalcev. To je bilo storjeno, da bi zadruge s sodelovanjem v prometu povečale socialistične sklade za izboljšanje proizvodnje in prispevale k stabilizaciji cen na kmetijskem trgu. Zadruge bodo do naloge, ki jim jo je zapovedala socialistična skupnost, uspešno izpolnile, če se bodo borile proti špekulantskim in monopoličnim težnjam na trgu kmetijskih pridelkov. Zelo škodljivo bi bilo, če bi zadruge težile za tem, da bi se osredotile ali pretežno osredotile izključno na promet, ker bi to pomenilo da so se spriznile z nezadostno ali majhno proizvodnjo.

Naša politika nasproti vasi mora ustvariti pogoje za povečanje pridelka in tržnih presežkov, zagotavljače ustrezno naraslanje življenjskega standarda kmetov. V naši socialistični skupnosti velja isto merilo za vas, kakor velja za tovarno, da je namreč treba povečati proizvodnjo in zmanjšati proizvodne stroške ter s tem ustvariti takšno razmerje med cenami industrijskih in kmetijskih proizvodov, ki bo zagotovilo enakomerno povečanje standarda tako mestnega kakor vsakega prebivalca.

Zadruške organizacije morajo in morajo biti nosilci boja za izboljšanje kmetijstva. Vezni med zadruge in proizvajalci bi se morale razvijati v proizvodnem

procesu za povečanje proizvodnje, s čimer se bodo krepili skladi zadrug in dohodek proizvajalcev. Možnosti za takšno kooperacijo na podlagi obojestranskih interesov zadruge in proizvajalca so v vseh panogah kmetijske dejavnosti široke. Ednole na tej podlagi je možno v širšem obsegu izboljšati proizvodnjo in povečati sredstva ter sklade zadruge kot samostojne socialistične gospodarske organizacije. Tej nalogi mora biti podrejena in prilagojena naša kreditna in davčna politika, kakor tudi politika regresov, ki bi skupaj morali vzpodbujati k povečanju proizvodnje in delovne storilnosti. Vsi omenjeni ukrepi skupaj z gnotno pomočjo tistih industrijskih panog, ki preskrbujejo kmetijstvo — to velja zlasti za strojogradnjo, in industrijskih strojev in orodja in kemično industrijo — bodo prispevali k hitrejšemu povečanju kmetijske proizvodnje in industrijske predelave kmetijskih pridelkov.

Delovne zadruge in kmetijska posvetstva niso dovolj razvita in zboljšala lastne proizvodnje v primeri s sredstvi, ki jih imajo, in še vedno niso postala vzor in privlačna sila za individualnega kmeta. V delu posameznih socialističnih gospodarstev prihajajo do izraza tako kakor v industriji pomankljivosti v organizaciji proizvodnje, prav tako pa tudi v nezadostni orientaciji za rentabilno investiranje.

Veliki uspehi, doseženi v posameznih zadrugah in kmetijskih posetstvih, so izpodbili teorijo o nezadostnih splošnih pogojih za uspešno organizacijo proizvodnje na sodobnem velikem socialističnem posestvu. Izboljšanje dela in povečanje proizvodnje na kmetijskih posestvih, kakor tudi krepitev njihovih družbenih skladov bo povečala zaupanje kmetijskih pridelovalcev v višje družbene oblike proizvodnje in kmetijstvo.

Na področju izmenjave in prometa s tujino smo prešli s prejšnjega sistema popolnoma administrativnega vodstva na nove oblike in metode. Le-te so

Jugoslovanska gospodarska delegacija v Romuniji

Beograd, 1. dec. Jugoslovanska gospodarska delegacija bo odpotovala 3. decembra v Bukarešto zaradi določite seznama blaga za trgovinsko izmenjavo med Jugoslavijo in Romunijo v prihodnjem letu. Ob tej priliki bodo razpravljali tudi o nekaterih medsebojnih finančnih zadevah.

Nova avtobusna zveza Murska Sobota - Lendava

Murska Sobota, 1. dec. Danes je začel obratovati na progi Murska Sobota - Dobrovnik - Lendava nov avtobusni podjetje za PTT promet iz Ljubljane, ki bo prevažal pošto, potnike in prtljago. Tako je tudi podjetje za PTT promet prispevalo svoj delež k zboljšanju slabih prometnih zvez v Pomurju. Potniki lahko kupijo vozne listke v predprodaji na poštah v Murski Soboti in Lendavi. Sedeže za avtobus lahko rezervirajo sedem dni naprej. K. M.

Teden jugoslovanske glasbe na Kitajskem

Peking, 1. dec. Kitajska centralna radijska postaja je priredila v počastitev jugoslov. narodnega praznika teden jugoslovanske glasbe, ki se je začel 23. novembra. Prve štiri dni tega glasbenega tedna so bili na programu koncerti jugoslovanskega »Kola«.

ustrezale novim odnosom v proizvodnji in so nedvomno znatno prispevale k boljšemu delovanju celotnega mehanizma pa s tem toričju. Vendar se se v zunanji in notranji trgovini pojavile hude subjektivne pomankljivosti, ki omogočajo neracionalno trgovanje in tudi to, da se ne pazi vedno na koristi celotnega gospodarstva in skupnosti. Zato je treba delati za boljše organizacijo naših podjetij, za boljše delovanje mehanizma izmenjave s tujino, za odstranitev malomarnosti in neodgovornega odnosa pri odpošiljanju blaga, dalje je treba najstrože kaznovati kriminalni del. V zunanjetrgovinskem in deviznem sistemu je treba napraviti ustrezne spremembe v skladu s notranjim razvojem, da bi tudi s tem izboljšali pogoje za široko in gospodarskejšo izmenjavo s tujino.

V notranjem prometu je treba okrepiti družbeno kontrolo in razviti sistem državne spekcije, da bi odstranili pojave razpisništva in neodgovornosti ter s tem zaščitili interese potrošnikov in skupnosti. Izboljšanje notranje in zunanje trgovine je eden izmed važnih dejavnikov, ki bo pozitivno vplival tudi na proizvodnjo samo, s tem pa tudi na življenjski standard. V okviru perspektivnih programov je treba predvideti izboljšanje gnotnih pogojev, tehnične opreme notranje in zunanje trgovine, gostinstva in turizma.

Naš gospodarski in družbeni sistem je izprizil svoje prednosti. Sedanje težave so logična posledica pospešene industrializacije in razmerah gospodarske zaostanosti in napete razdelitve narodnega dohodka, posledice nedograjnosti sistema in naših subjektivnih pomankljivosti. Odstranitev teh težav in slabosti ter skladnejši gospodarski razvoj — vse to bo omogočilo, da bo naš sistem prišel še močnejše do izraza in še bolj izprizil svoje prednosti.

Gospodarska politika, kakor tudi program gospodarske izgradnje v prihodnjem obdobju sta povezana s sadovi, doseženimi s požrtvovalnostjo in ustvarjanjem delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Njihova socialistična zavest in prepričanja, da grade boljše življenje, sta omogočila, da smo premagali velika težišča v izgradnji in preobrazbi našega gospodarstva. Ta visoka zavest je temeljnica na jasni spoznavni ciljev, za dosego katerih smo se borili v tem obdobju. Naloga organizacije SZDLJ je zdaj v tem, da

Sergej Kraigher odlikovan z redom Dela I. stopnje

Beograd, 1. dec. Z ukazom predsednika republike je bil odlikovan za posebno vnmno in uspehe na področju gospodarstva, kakor tudi za delo posebnega pomena za družbeni in znanstveni napredek države z redom Dela I. stopnje Sergej Kraigher, direktor Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje.

Namesto vencev za otroke padlih borcev

Namesto vencev na grob tov. Edvarda Kardelja st. so darovali okrajnemu odboru Zveze borcev NOV Ljubljana za otroke padlih borcev NOV in žrtve fašističnega nasilja znesek 8.500 din tovariš Aleksander Rankovič, Vida Tomšič in dr. Franjo Novak. Borje Kraigher, dr. Marijan Dermastia, izvršni svet LRS glavni odbor RK Slovenije, uslužbenci kabineta tov. Kardelja in Alojz Novak. Okrajni odbor Zveze borcev se vsem darovalcem najtopleje zahvaljuje.

S SEJE SKUPSCINSKEGA ODBORA ZA PROSVETO IN KULTURO

Družbeno upravljanje kulturnih in znanstvenih zavodov

Ljubljana, 1. dec. Danes dopoldne je bila seja Odbora za prosveto in kulturo republiškega zbora Ljudske skupščine LRS, ki ji je predsedoval ljudski poslanec Josip Vidmar. Predmet razprave je bil predlog odloka o vodstvu kulturno-prosvetnih, umetniških in znanstvenih zavodov. V začetku je podal član izvršnega sveta LRS Boris Kocjančič obrazložitev v imenu izvršnega sveta. Med drugim je dejal, da je po uveljavitvi splošnega zakona o univerzah in splošnega zakona o vodstvu šol ostalo odprto vprašanje razširjenja načel družbenega upravljanja na področju prosvete, znanosti in kulture za razmeroma številne zavode s takšno dejavnostjo. Gre za ustanove za katere ni niti splošnih niti posebnih predpisov (knjižnice, muzeji, arhivi) ali pa so predpisani, ki se zanje uporabljajo, pomankljivi ali zastareli (Zavod za spomeniško varstvo, znanstveno-raziskovalni zavodi, gledališča itd.).

S tem odlokom bo ustvarjena možnost za uveljavljanje ustavnega načela družbenega vodstva na teh področjih, ki je že uzakonjeno v Srbiji z zakonom o vodstvu kulturno-prosvetnih, umetniških in znanstvenih zavodov. Slej ko prej pa bo s posebnimi predpisi urejeno to vprašanje za omenjene ustanove tudi v naši republiki. Da pa bi

čimbolj vsestransko pojasnilo ljudstvo vzroke sedanjih težav, naše nadaljnje cilje in perspektive gospodarskega razvoja in s tem pomagajo, da bo lažje prebrali težave in pomankljivosti, ki so doslej prišle do izraza v našem delu. Organizacija SZDLJ in ves vodilni kader se morajo lotiti izpolnjevanja sedanjih in bodočih nalog s stališča celote in enotnosti jugoslovanskega gospodarstva. Partikularistične, lokalistične in sovistične težnje, podcenjevanje vloge socialističnih sil pri zavestnem usmerjanju gospodarskega gibanja ter pomankanje široke kontrole so ovira v boju za dvig proizvodnih sil države, za nadaljnjo izpolnjevanje socialističnih odnosov in izboljšanje družbenega standarda. Pri odstranjenju takšnih in podobnih nepravilnih nazorov imajo zlasti odgovorno vlogo člani Zveze komunistov.

Naše družbene organizacije in samoupravni organi, a zlasti še podjetja in ljudski odbori, morajo sestavljati in uresničevati svoje programe in naloge na podlagi splošne smeri gospodarske politike. Enotnost nazorov in akcije v boju je eden izmed neogibnih pogojev, da bi naša gospodarska politika v prihodnjem obdobju uveljavila.

Zahvala

Edvarda Kardelja

Ker mi ni mogoče, da bi vsakemu osebno izrazil svoje hvaležnost, se po tej poti tople zahvaljujem vsem, ki so mi ob smrti mojega dragega očeta izrazili svoje sožalje.

Edvard Kardelj

Predlog zakona o pokopališčih

Seja odhoda za zdravstvo in socialno politiko

Ljubljana, 1. dec. Na današnji seji je odbor za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora Ljudske skupščine razpravljal o predlogu zakona o pokopališčih in ga z nekaterimi manjšimi pripombami soglasno sprejel.

Potrebno po zakonski ureditvi vprašanj v zvezi s pokopališči narekuje okoliščina, da republiška uredba o pokopališčih ne ustreza več današnjim razmeram. Ker je bil glavni namen dasedanje uredbe predvsem le izvedba načelne določbe splošnega zakona o ljudskih odborih iz leta 1949 o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za upravljanje pokopališč, uredba ni uveljavila vprašanj o ustanovitvi, ureditvi in opustitvi pokopališč kot bistvenih elementov pravne ureditve pokopališč. Tako so se v praksi pojavili številni problemi, ki jih uredba ne obsega. Vse bolj in bolj se je zato porajala potreba po zakonski uveljavitvi

načel, na podlagi katerih bo možno izdati potrebne izvršne predpise po za to pristojnem republiškem upravnem organu.

Po predlogu zakona o pokopališčih upravljajo pokopališča kot komunalne sanitarne naprave občinski ljudski odbori in to sami v krajih kjer so krajevni odbori po krajevnem odloku, ali pa po pokopališki upravi. Pokopališko upravo, ki jo vodi upravni odbor, ustanovi občinski ljudski odbor kot članec samostojen zavod.

Na pokopališčih se pokopujejo mrtlici iz okolišča, ki ga določijo občinski ljudski odbori. Če obsega pokopališče okoliščje dele dveh ali več občin, določijo pokopališče okoliščje spoznamno prizadeti občinski ljudski odbori, ki se tudi s pogodbo zavžejo, kolikšen del stroškov za ustanovitve in za vzdrževanje pokopališča bo kriila posamezna občina.

Novo pokopališče ustanovi

banke bodo pod temi pogoji lahko dajale kredite tudi zadruženim hranilnicam.

Z drugim odlokom Zvezni izvršni svet predvideva odobravanje investicijskih kreditov za reguliranje obveznosti, nastalih z gradnjo zadruških domov. Na osnovi tega nadalje potrdil načrt osnovnega zakona o filmu. S tem zakonom se določa, katera podjetja in pod kakšnimi pogoji se lahko ukvarjajo s filmsko proizvodnjo, oziroma s prikazovanjem in delitvijo filmov.

S spremembami in dopolnitvami zakona o univerzah je določeno, da univerzitetni svetovi morajo na predlog fakultetnih svetov zadržati v službi profesorje tudi po končanju 70 letih življenja. Raze tega je določeno, da se univerzitetni predavatelji, ki nimajo doktorata ali habilitacijskega dela, a dlje časa delajo kot univerzitetni predavatelji, smatrajo, kot da izpolnjujejo te pogoje.

Razen teh uredb je Zvezni izvršni svet sprejel uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o plačevanju dohodkov proračuna in skladov gospodarskih organizacij. S to uredbo se določajo roki za plačilo prispevkov za družbene sklade. S posebnim odlokom je predpisano, da občinski ljudski odbori določajo in sprejemajo prispevke za kadre v gospodarstvu od privatnih obrtnih in privatnih gostinskih podjetij.

Z dvema posebnima odlokom je urejeno plačevanje uslug pri zdravstveno kontrolo rastlin pri

uvozu, izvozu in notranjem prometu ter za veterinarske uslugue; za pregled živine in živalskih proizvodov. Prav tako je svet sprejel uredbo o Zvezni sanitarni inšpekciji ter odlok o volilnih organov samoupravljanja v zavodih za socialno zavarovanje.

Nadalje je Zvezni izvršni svet sprejel odlok, s katerim se rok za predložitev potrdil za izplačilo otroškega dodatka na osnovi novih podatkov o imovinskih razmerah podaljšuje do 30. aprila leta 1956, in sicer samo v primeru, kadar nepravilne poročilne izdatke ni zakrivil korisni otroškega dodatka.

Zvezni izvršni svet je sprejel odlok o osnovanju in lovnem območju sekretariata za informacije Zveznega izvršnega sveta. Osnovna naloga sekretariata je v tem, da skrbi za obveščanje javnosti, tiska in radija o odlokih in dejavnosti Zveznega izvršnega sveta ter drugih državnih organov. Posebna naloga sekretariata je še, da pomaga pri obveščanju tujine in da koordinira to delo.

Na seji so tudi ratificirali več mednarodnih sporazumov, predvsem gospodarskega značaja. To so: protokol o ekonomskem sodelovanju med Jugoslavijo in Burmo, trije protokoli med Jugoslavijo in Turčijo o izmenjavi blaga, o srednjeročnem aranžmanu o pšenici in bombažu ter dopolnilni protokol k sporazumu o plačevanju. Razen tega je ratificiral sporazum o odložitvi jugoslovanskih dolgov Veliki Britaniji, trgovinski sporazum med Jugoslavijo in Bolivijo, trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Albanijo, sporazum o kulturnem sodelovanju med Jugoslavijo in Norveško, sporazum med Jugoslavijo in Madžarsko o vodnem gospodarstvu, veterinarsko sanitarne konvencije med Jugoslavijo in Bolgarijo, sporazum o zračnem prometu med Jugoslavijo in SSSR, sporazum o rednem zračnem prometu med Jugoslavijo in Egiptom ter konvencija o mednarodnem cestnem prometu.

Izvršni svet je sprejel tudi konvencijo o zaščiti kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada.

Med drugim je Izvršni svet tudi imenoval nekatere nove funkcionarje. Novo izvoljeni član Zveznega izvršnega sveta dr. Pavle Gregorčič je imenovan za člana odbora za socialno politiko in narodno zdravje ter za člana odbora za prosveto Zveznega izvršnega sveta. Za sekretarja za informacije v Zveznem izvršnem svetu je postavljen Jovan Marinović, sedanjí vršilec dolžnosti direktorja Inštituta za mednarodno politiko in gospodarstvo.

Na predlog sveta Inštituta za primerjalno pravo je koordinacijski odbor Zveznega izvršnega sveta postavil za direktorja Inštituta za primerjalno pravo dr. Borislava Blagojeviča, rednega profesorja pravne fakultete v Beogradu. Razen tega je Izvršni svet tudi izpolnil Zvezno komisijo za telesno vzgojo.

NI BILO PRAV

V ponedeljek pred državnim praznikom so delali vsi državni uradi in ustanove, prav tako pa tudi trgovine. Razumljivo je, da je bilo za naše delovne ljudi zelo važno to, da so trgovski lokali obratovalni na ta dan in omogočili s tem nakup številnim državljanom, ki so ta dan prejeli svoj zaslužek. Mnogi delovni ljudje pa so tega dne želeli odpotožiti iz mesta. Bili pa so neprijetno presečeni, ko se niso mogli poslužiti organizacije »Putnik«, ki nudi mnoge uslugue potujočim ljudem, izletnikom in turistom. Naš »Putnik« namreč v ponedeljek ni posloval, kar pa je mnoge prizadelo ter ustvarilo nerazpoloženje med njimi. Pokazalo se je, da je »Putnik« poč tako uslužnostna organizacija, ki jo delovni ljudje, zlasti ob takih dnevih, kot so državni prazniki, komaj lahko pogrešijo.

»Putnik« sicer v ponedeljek ni posloval z dovoljenjem občine Center, vendar pa bi moral tako občina, kot tudi sam delovni kolektiv »Putnika« pomisliti na to, kaj njihova organizacija predstavlja za mnoge državljane, ki ob navedenih prilikah v veliko večji meri kot običajno potrebujejo njihove pomoči in uslugue.

Zato ni bilo prav, da je poslovanje »Putnika« izostalo, čeprav tudi njegovi člani zaslužijo svoj počitek tako, kot drugi državljani.

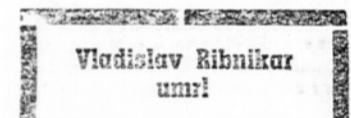
RAZVESELJIVO

Iz podjetja »Mesoizdelki« so nam sporočili, da so ponovno znižali cene posameznim mesnim izdelkom oziroma mesu povprečno za 20 do 30 dinarjev pri kilogramu. Po novem bodo prodajali sedaj svinjsko meso po 300 dinarjev za kilogram, govedino pa po 240 dinarjev za kilogram. Cena slanin je zaenkrat ostala nespremenjena in jo prodajajo po 340 dinarjev za kilogram.

Kako pravijo v podjetju »Mesoizdelki«, bi bilo mogoče če bi imela standardnih izdelkov, nakupljenih po znano višjih cenah, kot so na trgu sedaj. To zaenkrat še ovira nadaljnje znižanje cen. V kolikor pa bo situacija na trgu glede ponudbe in cen živine in prašičev še nadalje ugodna, lahko pričakujemo nadaljnje znižanje cen mesnih izdelkov in mesa, še predno bodo v celoti poročene zaloge, ki so bile odkupljene po višjih cenah. Upajamo, da se naša pričakovanja ne bodo izjalovila.

Poročevalec

- UREJUVAJCI:
- SERGEJ VOSNJAK (glavni in odgovorni urednik)
 - FRANCER DRENOVEC (notranja politika)
 - ALEKSANDER JAVORNIK (gospodarstvo)
 - MILAN BENGA (mratna politika)
 - DUSAN SENO (kultura)
 - STANE LIPAR (sport)
 - Za oglasne odgovore: BORIS KRMAČ

Vladislav Ribnikar umrl!

Beograd, 1. dec. Davi ob 2.55 je umrl Vladislav Ribnikar, direktor lista »Politika«, ugledni javni delavec naše države. V zadnjih dveh mesecih je bil pokojni Ribnikar na zdravljenju v vojaški bolnišnici v Beogradu, kjer je umrl.

Ob smrti ljudskega poslanca in direktorja »Politike« Vladislava Ribnikarja je predsednik republike Josip Broz Tito poslal njegovi soprogji naslednjo brzojavko:

»Draga tovarišica!

Presim Vas, da Vi in Vaša družina sprejmete iskreno sožalje ob g. me in Jovanki ob hudi izgubi, ki Vas je zadela. Globoko me je ganila vest o smrti tov. Ribnikarja, ki je do konca svojega življenja, tako v narodnoosvobodilni vojni kakor tudi po vojni, čeprav hudo bolan, dajal vse svoje moči za dobro naše socialistične države.

Zvezni izvršni svet je odredil, da se pogreb ljudskega poslanca v zveznem zboru zvezne ljudske skupščine Vladislava Ribnikarja izvrši na državno stroko. Imenovan je bil državni odbor za pogreb, v katerem so Rodoljub Colakovič, Veljko Vlahovič, Miter Bakić, Dušan Petrovič - Šane, Miloš Minić, Neda Božinović, Milan Bogdanović, Tanasje Mladenović, Ivo Sarajčić, Stojilko Stojiljković, Velimir Nedeljković, delavec — predsednik delavskega sveta »Politike« in Branko Lazarevič, uslužbenec »Politike«.

Posmrtni ostanke ljudskega poslanca in direktorja »Politike« Vladislava Ribnikarja bodo izpostavljeni jutri, dne 2. decembra v Domu kulture »Narodni heroj Pane Djukić«, Maršala Tita 48 — bivši Oficijski dom, od 12. do 18. ure, v soboto, 3. decembra, pa od 8. do 9.30 dopoldne.

Pogrebni sprevod bo odšel izpred Doma »Narodni heroj Pane Djukić« v soboto, 3. decembra ob 19 dopoldne po ulicah Maršala Tita, kneza Miloša, Bulevardu revolucije in Rooseveltovemu bulvardu do novega pokopališča.

KOLEKTIVU UREDNIŠTVA »POLITIKE« V BEOGRADU

Ob smrti Vašega spoštovanega in cenjenega tova. Vladislava Ribnikarja sprejemite, dragi tovariši, izraze globokega sožalja, ki vam jih pošilja tovariški kolektiv »Slovenskega poročevalca«.

OB ROBU dogodkov

Čigava bo korist?

Odločitev Edgarja Faure, ki je včeraj razpustil francosko narodno skupščino, je nalepila na različne odmeve in le malo jih je ugodnih. Zanimivo pa je, da skoraj vsi komentatorji priznavajo Fauro, da je s tem napravil spretno politično potezo, ali bolje, da je napravil tisto, kar je trenutno za njega še najbolj koristno.

Mirno lahko trdimo, da je Faurova vlada padla dolge mesece. Enkrat se ji je posrečilo ostati na oblasti s pomočjo KP Francije, drugi s pomočjo socialistov, tretji s skupščina izglasovala zaupnico, ker je bila pred vrati ženevska konferenca in Francija ni mogla ostati brez svojega zastopnika — le malokrat pa se je vlada sredine zares naslonila na tiste stranke, ki naj bi predstavljale njeno večino v parlamentu. Upravičeno je torej trditi, da je Faure ostal na vladi skupščini navkljub, ne pa zaradi podpore, ki bi jo moral imeti kot predsednik vlade v vrhovnem telesu francoske republike.

Zadnja nezaupnica je bila torej samo tista bilka, ki je kameli dokončno zlomila hrbet. S tem, da je razpustil skupščino, pa si je Faure pridobil samo še to prednost, da bo vodil vlado, dokler se ne sestane nova skupščina, nato pa, kdo ve, morda dobi spet večino in bo svojo vlado nadaljeval.

Nezaupnico so izglasovali v zvezi z datumom izrednih volitev, ki naj bi bile še ta mesec. Čeprav je skupščina že dvakrat potrdila Faurov predlog, naj bodo izredne volitve 2. decembra, je Faure ponovno zahteval glasovanje ter ga povezal z zaupnico vladi.

Vprašanje datuma je bilo sicer važno, saj marsikatera stranka ni še pripravljena na volično bovo, ni pa najvažnejše. Poslanci se le niso mogli spoznameti o spremembah v voličnem zakonu. Glede novih voličnih zakonov — poleg sedanjega je bil še predlog za volitve po okrajih, ter volitve po sistemu proporcionalnega predstavništva — v skupščini splot ni bilo jasnih stališč, kakor jih tudi sicer ni o splošni politiki vlade.

Ko je torej parlament izglasoval nezaupnico, je Faure sklenil zvrniti krivdo na parlament in ga je razpustil. V rokah je imel en sam adut — parlament je dvakrat sprejel predlog vlade, naj bodo decembra predčasne volitve. Če pa parlament ni sprejel novega voličnega zakona, tega on, Faure, ni kriv, in bodo izredne volitve pač na osnovi dosedanjega zakona.

Sveveda pa ta odločitev ni niti tako popularna. Zlasti radikalni socialisti, ali še bolj točno, Mendès France je odločitev ostro napadel, češ da s tem vprašanje ni rešeno, saj bodo po volitvah prišli v parlament isti ljudje, ki so bili v njem že doslej. Volitve po okrajih, za katere se zavzemajo Mendès Franceovi radikalni socialisti, bi bile namreč zanje precej bolj ugodne in bi verjetno bil rezultat takšnih volitev nekoliko bolj na levo usmerjena, toda na vsak način bolj enotna narodna skupščina.

Prav zato pa Fauro priznavajo, čeprav neradi, spretnost. Z razpustom skupščine si ni samo zagotovil vladanja še za prihodnjih nekaj tednov, ampak tudi preprečil odklon na levo, ki bi ga prav gotovo prinesel vsak drug volični zakon. Pri volitvah po dosedanjem sistemu pa Faure računa glede na to, da radikalni socialisti niso še pripravljene, na večji uspeh svoje lastne struje in s tem okrepitve desne strani skupščinske sredine.

Kako bo s temi računi, se bo bolje videlo kasneje, ko bo znan datum volitev in potek volične kampanje, dokončno pa, seveda, ko bodo znani rezultati volitev. Bati se je le, da se bodo ušeli ti prvi in drugi, ter da bo po vsem tem hrup in krčih Francija dobila prav enako skupščino, kot jo je imela doslej, z drugimi besedami, da se bo nadaljevala politikantska politika, ki nikomur ne koristi, pač pa mnogim škoduje, še najbolj pa Franciji sami. A. Furlan

ZACETEK PROCESA V VIDMU

Trst, 1. dec. V obmejnih pokrajinah se je v teh dneh začela ponovna gonja proti bivšim partizanom. V torku se je začel pred videmskim okrožnim sodiščem proces proti šestim partizanom iz Furlanije, od katerih so bili trije odlikovani za zasluge v odpornem gibanju. Obožili so jih. da so 30. aprila 1945 v Pordenonu v Furlaniji likvidirali enajst pripadnikov fašistične enote »Brigata nera«. Sorodniki likvidiranih fašistov je kot advokat na razpravi zastopal bivši pravosodni minister republike Salò Pietro Pivanti. Razprava se bo nadaljevala 5. decembra.

V Trstu, kjer so še vedno v zaporu štedenski profitašisti, se je moral zagovarjati pred sodiščem bivši partizan J. Sancin iz Doline, češ, da je pred dvanajstimi leti aretirani nekega fašista. Tudi ta razprava se bo nadaljevala 9. decembra.

Poslanca za videmsko pokrajino Mario Pettoli in Gino Beltrame sta vložila v Rimu parlamentarno interpelacijo na predsednika ministrskega sveta in pravosodnega ministra, v kateri sprašujeta, kaj namerava ukretni vlada, da se zavre protipartizanska gonja v Furlaniji, ki je v nasprotju s italijansko ustavo.

Sodeč po pisanju tujkajnega tiska se priprave za proces proti 50 partizanom briško-beneškega odreda nadaljujejo ter bo proces po vsej verjetnosti v mestu izven videmske pokrajine. Vse to kaže, da se italijanske oblasti ne nameravajo odreči temu procesu, četudi je v nasprotju z do-

Ameriška pomoč tujini

Washington, 30. nov. (Tanjug). Ameriški minister za zunanje zadeve John Foster Dulles in vodja uprave za sodelovanje s tujino Hollister sta sinoči zavrnila zahtevo mnogih politikov, javnih delavcev in časopisov, naj bi ZDA povečale gospodarsko pomoč tujini. Dejala sta, da vlada nima namena spremiti sedanjih načrtov za gospodarsko in tehnično pomoč državam bližnjega vzhoda in Azije. Združene države Amerike imajo v omenjenih področjih pobudo v rokah in je načrt

KITAJSKI NOVINARJI V MAKEDONIJI

Skoplje, 1. dec. (Tanjug). Danes je prispela v Skopje delegacija kitajskih novinarjev, ki se kot gost Zveze novinarjev Jugoslavije mudijo v naši državi. Novinarji so obiskali nekatera industrijska podjetja in si ogledali zgodovinske zanimivosti mesta. Opoldne jih je sprejel Vasil Djorgov, predsednik ljudskega odbora za okraj Skoplje.

Med tridnevnim bivanjem bodo kitajski novinarji v Makedoniji obiskali Titov Veles, Bitolj in Ohrid ter si ogledali gradbišče mavrovskega hidrokombinata ter neko kmetijskih zvez med državama in ugotovili, da so dane precejšnje možnosti za razširitev gospodarske zamenjave. Delegaciji sta se dogovorili, da bosta še naprej iskali novih oblik za medseboj-

Bulganin in Hruščev v Burmi

Rangun, 1. dec. (Reuter.) Sovjetski predsednik Nikolaj Bulganin in sekretar komunistične partije ZSSR Nikita Hruščev sta danes z letalom prispela v Rangun na sedemdnevni uradni obisk.

CHICAGO, 1. dec. (AP.)

V prvih desetih mesecih leta 1955 je v prometnih nesrečah umrlo 31.000 Američanov, kar je za 7% več kot v letu 1954.

„Žalostna predstava“

Od stalnega dopisnika »Politike« in »Slovenskega poročevalca«

New York, 1. dec. (kablogram). »Naš sedanj položaj prica, da so nas pretentali. Ne drzemo si uporabiti veta za Zunanjo Mongolijo, čeprav bi bilo načelno treba to storiti. Mi sploh ne bomo glasovali. t. j. vzdržali se bomo. Toda to ni vse. Zaradi svetovnega nezadovoljstva, ki bi se zgrnilo nad nas, si ne upamo dopustiti, da bi zadeva s »pošiljko« padla. Ker ne želimo odkrito glasovati za Mongolijo, smo prisiljeni na ponižujoče ravnanje, t. j., da delamo za kulisami, da bi preprečili druge države, da kljub naši abstinenca glasujejo za Mongolijo in omogočijo sporazum. Za ljudi, ki neprestano proglašajo svojo privrženost moralnim načelom je to res žalostna predstava.«

S temi vsticiami doslej najbrezobzirnejše kritike, kakršna doslej še ni bila izrečena, in ki je bila opažena tudi v drugih ameriških stolpcih, očita Walter Lipman Dulles in Lodgeu, ker sta samo zaradi tega, ker se ni pravočasno razmišljalo o sprejemu novih članov v OZN, pri-

pravila Ameriko v »položaj, iz katerega ni dostojnega izhoda.« Zanj je vsa stvar »strašen primer, kako je mogoče izgubiti prijatelje«. Izrazi ogorčenja znanega komentatorja so morda presilni, toda njegovo opominjanje na delovanje »za kulisami je gotovo točno. Težave, ki se postavljajo na poti k uspešnem uresničenju iniciativ za sprejem novih osemnajstih članov, prihajajo sedaj od strani Čang Kajškovega predstavnika. On grozi, da bo z vetom onemogočil sprejem Mongolije in s tem tudi razbil vso »pošiljko«, kajti sovjetska delegacija je neprestano ponavljala, da bo pristala samo na sprejem vseh osemih kandidatov ali pa nobenega. Ker se v tem primeru prepletata občutljivost in prestiž, je vsa stvar vse bolj komplicirana, in ker so Rusi že pristali na kandidaturu nekaterih, za njih nezaželenih novincev, na Manhattanu nihče več ne misli na to, da bi od tega odstopili. Če stališče predstavnika Formoze še en poskus, da bi videli, ali bo druga stran popustila, te-

daj je to nepotrebno. Po splošnem mnenju tdrovratnost Čang Kajškovega predstavnika ni diplomatska igra, če pa do neke mere je, tedaj je Kitajec v svoji vlogi tako pretraval, da je postal neprijeten.

Naj bo kakor koli — ameriška delegacija, ki je spoznala, kako popularna je zamisel o razširitvi OZN, je pretekli teden sporočila, da se ne bo borila proti sprejemu Mongolije, sedaj pa se je znašla pred novimi težavami — kako preprečiti predstavnike Formoze. Da to ni lahko, dokazujejo vsa osebna priporočila Eisenhowerja Čang Kajšku, pripravljena od nekaterih, za njih nezaželenih novincev, na Manhattanu nihče več ne misli na to, da bi od tega odstopili. Če stališče predstavnika Formoze še en poskus, da bi videli, ali bo druga stran popustila, te-

Pred kratkom so odšli v rusko linijo med Moskvo in Beogradom. S prvim letalom iz Moskve je prispel general Beletski, pomočnik načelnika glavnice civilnega letalstva Sovjetske zveze. Na zemunskem letališču so ga pozdravili Dragoje Đurđić, sovjetski veleposlanik Firjubin in drugi. — Na sliki: prihod sovjetskega letala na zemunsko letališče

Labouristi proti poskusom z bombo

Attlee zahteva konec poskusov z nuklearnim orožjem

London, 1. dec. (Tanjug). Skupina 16 labourističnih poslancev je predložila v Spodnjem domu predlog resolucije, v kateri zahteva ustavitve eksplozivnih poskusov v atomskih bomb. V resoluciji opozarjajo na to, kolikšno nevarnost pomenijo take eksplozije za življenje na zemlji. Britanska vlada naj ustavi vse poskuse z nuklearnim orožjem in zahteva od vlad Sovjetske zveze in ZDA, da bosta tudi leti prenehali z nadaljnjimi poskusi. Vodja labouristične stranke Clement Attlee je v izjavi, ki jo je objavil včerajšnji »Daily Herald«, zahteval, naj vlada takoj

sprejme na znanje sovjetsko obljubo, da bo ZSSR ustavila poskuse z vodivko bombo, če bodo enako storile tudi ZDA in Velika Britanija.

Ko je Clement Attlee v Spodnjem domu vprašan, če je Velika Britanija pripravljena prevzeti pobudo za razgovore o prepovedi nuklearnih poskusov z zastopniki Sovjetske zveze in ZDA, je predsednik vlade Anthony Eden odgovoril, da je Velika Britanija pripravljena preučiti sovjetski predlog, da pa se da to vprašanje po njegovi sodbi rešiti samo s splošnim sporazumom o razorožitvi.

Vodja levega krila labouristične stranke Aneurin Bevan piše v časopisu »Tribune«, da mora Velika Britanija sprejeti sovjetski predlog o ustavitvi poskusov z vodivko bombo. Sovjetska zveza je z nedavno eksplozijo vodivke bombe opozorila zahodne sile, da jih je dohitela v nuklearnem orožju, piše Bevan in pravi, da je sedaj edinstvena priložnost za ustavitve poskusov. Če bo to novo upanje propadlo, bo padla na tiste, ki bodo za to odgovorni, težka krivda.

Beograd, 1. dec. (Tanjug). Predsednik zvezne ljudske skupščine Moša Pijade je sprejel na protokolarni obisk novo imenovanega veleposlanika republike Francije g. Jeana Baelena.

Na protokolarni obisk je sprejel tudi novo imenovanega veleposlanika Mehike g. Federica Amoaža Rodrigueza ter novo imenovanega pakistanskega poslanika g. dr. A. M. Malika.

Državni sekretar za narodno obrambo Ivan Gošnjak je danes opoldne sprejel brigadnega generala Johna Watersa, novega šefa ameriške misije za vojaško pomoč Jugoslaviji.

Pri sprejemu sta bila navzoča tudi dosedanja šef misije general Peter Hains in generalni major Fran Poglajen.

Brigadnega generala Johna Watersa je sprejel tudi načelnik generalnega štaba JLA generalni polkovnik Ljubo Vučković.

Delegacije in obiski

Beograd, 1. dec. (Tanjug). Pred nekaj dnevi so v državnem sekretariatu za zunanje zadeve izmenjali note med Jugoslavijo in Italijo v zvezi z uvedbo koridorja za letalski promet med Rimom in Beogradom. Note sta izmenjala državni svetnik za zunanje zadeve Milan Bartoš in italijanski veleposlanik v Beogradu g. Guidotti.

Mešana jugoslovansko-italijanska komisija je meseca avgusta letos določila koridor za jugoslovanska ozir. italijanska potniška letala na omejenih progih. Sporazum o tem je sestavni del protokola, podpisanega konec meseca marca letos v Rimu, s katerim je ob-

novljen prejšnji začasni sporazum o letalskem prometu med Jugoslavijo in Italijo.

Letalska proga Beograd — Rim bo verjetno odprta prve mesece prihodnjega leta.

Bonn, 1. dec. (AFP.) Davise je v Bundestagu začela debata o zunanji politiki Zah. Nemčije. Minister za zunanje zadeve Heinrich von Brentano je prebral vladno deklaracijo, v kateri je rečeno, da vlada ne bi niti za trenutek omahovala začetni neposredne razgovore s Sovjetsko zvezo o združitvi Nemčije, če bi menila, da koristi zahodnih sil in njene lastne koristi niso istovetne. Zahodna Nemčija niti združena Nemčija se nikoli ne bo pogajala s Sovjetsko zvezo za hrbtom zahodnih sil.

Brentano je nato govoril o bistvu pakta za evropsko varnost in nemško združitve, predloženega na ženevski konferenci. Dejal je, da je Zahodna Nemčija za to, da na njenem ozemlju ostanejo čete organizacije severnoatlantskega pakta, in zavrnil vsako možnost nevtalnosti ali demilitarizacije bodoče združene Nemčije. Odklonil je tudi predlog o ustanovitvi vsenemskega sveta, sestavljenega iz zastopnikov Zahodne in Vzhodne Nemčije, in zahteval združitve s svobodnimi volitvami. Zavrnil je tudi vse predloge Molotova o Nemčiji po ženevski konferenci.

VON BRENTANO O ZDRUŽITVI NEMČIJE

IZMENJAVA NOT

Upanje v mir na Srednjem vzhodu

Washington, 1. dec. (AFP.)

Zastopnik ameriškega ministrstva za zunanje zadeve je izjavil včeraj, da so ZDA prepričane, da je z obojestransko dobro voljo mogoče najti rešitve za spor med Izraelom in arabskimi državami. Dodal je, da je mir na Srednjem vzhodu mogoč.

Upanje v mir na Srednjem vzhodu

Washington, 1. dec. (AFP.)

Zastopnik ameriškega ministrstva za zunanje zadeve je izjavil včeraj, da so ZDA prepričane, da je z obojestransko dobro voljo mogoče najti rešitve za spor med Izraelom in arabskimi državami. Dodal je, da je mir na Srednjem vzhodu mogoč.

Razpust skupščine

Pariz, 1. dec. (Tanjug)

Francoska vlada je sinoči po triurni debati sklenila razpustiti parlament ter določila, da bodo nove parlamentarne volitve v vsej Franciji 8. januarja, in sicer po starem voličnem zakonu. Sklep francoske vlade je prvi neposredni rezultat mrzlične borbe med francoskimi političnimi strankami v zadnjih dveh dneh, odkar je vlada Edgarja Faure dobila nezaupnico. Ker pa je bila nezaupnica sprejeta

Uspešno zaključeni gospodarski razgovori

Kairo, 1. dec. (Tanjug)

V Kairu so se končali gospodarski razgovori med delegacijama Jugoslavije in Egipta. V uradnem sporočilu je rečeno, da sta delegaciji pregledali dosedanj razvoj gospodarskih zvez med državama in ugotovili, da so dane precejšnje možnosti za razširitev gospodarske zamenjave. Delegaciji sta se dogovorili, da bosta še naprej iskali novih oblik za medsebojno gospodarsko sodelovanje v korist gospodarskega razvoja njihovih držav in za utrditev prijateljskih zvez med narodi Jugoslavije in Egipta.

Vodja jugoslovanske gospodarske delegacije Osman Karabegović je davi odpoval v Jugoslavijo.

Zanimanje ameriške vlade za egiptovske projekte

Washington, 1. dec. (AFP.)

Egiptovski minister financ Abdel Moheim el Kasuni je izjavil, da potekajo razgovori z zastopniki mednarodne banke za obnovo in razvoj glede posojila za zgraditev Asuanskega jezusa zelo ugodno. Tudi ameriška vlada se zelo zanima za egiptovske načrte v zvezi z graditvijo tega jezusa. Po mnenju egiptovskega ministra za finance bodo trajala pogajanja za posojilo 200 milijonov dolarjev še kak teden.

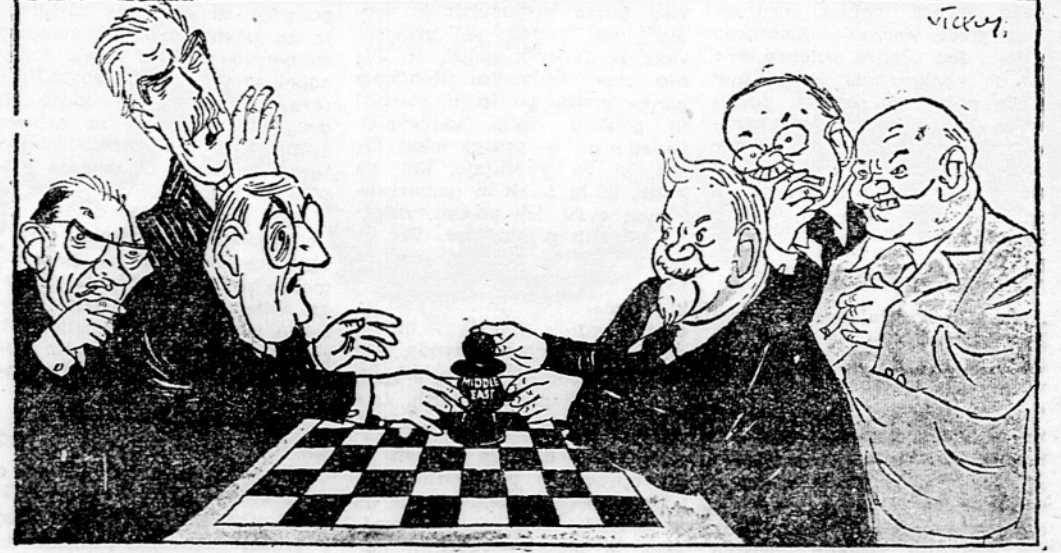
Kasuni je dal to izjavo po sestanku, ki ga je imel s pomočnikom ameriškega ministra za zunanje zadeve za vprašanja Srednjega vzhoda, Georgeom Allenom.

KARACI, 1. dec. (Reuter)

Pakistanska vlada je sporočila, da bo predsednik vlade Mohamed Ali na povabilo kitajske vlade v začetku februarja uradno obiskal Kitajsko.

NIKOLAJA, 1. dec. (AFP)

Ciperski nadškof Makarios je dejal sprito obsednega stajala, ki ga je odredil britanski guverner John Harding, da hoče Velika Britanija na Cipru uvesti totalitarni režim, ki mora propasti. Priponil je, da so na Cipru odpravljene vse svobodnišne in da ne spoštujemo niti pglavitnih človeških pravic.

Prvi razgovor je vendar NAF kmeti (Karikatura; Vicky v »Daily Mirror«)

Revizija gradbenih dovoljenj

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je na svoji zadnji seji dne 25. novembra 1955 razpravljal med drugim tudi o reviziji gradbenih dovoljenj ter naročil državnemu sekretarju za gospodarstvo, da pripravi vse potrebno za revizijo gradbenih dovoljenj, ki so jih izdale okrajne ali občinske komisije na podlagi 9. člena uredbe o uporabi zemljišč za gradbene namene. Razpravo o tem vprašanju je pokrenil Svet za urbanizacijo LRS zaradi tega, ker se določila te uredbe ne izvajajo.

Z naglo industrializacijo ter s tem zvezanim spreminjanjem strukture prebivalstva se je tudi v Sloveniji pojavilo nad vse pereče vprašanje, ki ga poprej več ali manj nismo poznali, ki pa predstavlja eno od izredno perečih vprašanj industrijsko razvitih dežel zapadne Evrope. Namreč problem neprestano rastoče drobne privatne gradnje, manjših stanovanjskih hiš. To vprašanje ni interesantno samo z ožjega gradbenega stališča pa tudi stališča urbanistične službe, če jo pojмимо samo v ožjem smislu (kar pa ta služba seveda ni, ampak ima mnogo širši značaj), temveč je povezana z najširšo narodno gospodarsko problematiko. Ta drobna privatna gradnja spreminja naša naselja v brezkončna predmestja, ogroža javni promet, dostikrat je v naprej onemogoča trase novoprogrediranih komunikacij, zmanjšuje naše kmetijske površine, jemlje pokrajini njen naravni izgled in lepoto itd.

Naša rastoča industrija je pritegnila v mesta izredno veliko število delavstva s podjetja. Obstojči stanovanjski fond kljub gradnjam s strani ljudskih odborov in samih podjetij še zdaleč ni mogel sprejeti vsega dotoka nove delovne sile. Zato se je smatralo za umestno, da bi izkoristili obstoječe možnosti za hitrejšo gradnjo in uspešnejše reševanje stanovanjskega vprašanja, s tem da se izkoristijo tudi osebna zainteresiranost in materialna sredstva samih interesentov za stanovanje. Velik del stanovanjskih prisiljen je bil s pomočjo, pripravljene je dati za zidavo svoje delovno silo in sposobnost ter osebni interes za organizacijo in potek gradnje, predvsem pa zlasti materialna sredstva, zlasti tle. Tako bi se izkoristile znatne materialne rezerve, ki so bile do tedaj v celoti neizkoriščene. Ta misel je v bistvu dala podlogo za izdajo zvezne uredbe o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev (Uradni list FLRJ 23-233/51). Na podlagi te uredbe dobijo tisti delavci in uslužbenici, ki sami zidajo stanovanjske hiše za svoje potrebe, brezplačno na razpolago zemljišče iz splošnega ljudskega premoženja, potreben kredit z ugodnimi oiajšavami, oproščeni so plačila takš. Pogoj je le, da sami prispevajo k gradnji določen del stroškov iz lastnih sredstev.

Do sem je stvar popolnoma v redu. Toda stanovanjski problem ima še drugo stran, ki pa je ostala nerešena. Predvsem rešitev stanovanjskega vprašanja ni samo v zgraditvi določenih stanovanjskih površin. Gre tudi za rentabilnost zidanih in to ne samo s stališča posameznega investitorja, ampak s splošno družbenega stališča. Če primerjamo rezultate, ki jih je dala gradnja privatnih stanovanjskih hiš s tega širšega družbenega vidika, postane slika precej drugačna.

Sirjenje naših naselij v nepretrgana predmestja je postavilo v ospredje zlasti komunalna vprašanja. S postavitvijo stanovanjske hiše se za privatnika v glavnem konča problem njegove gradnje. To pa zato, ker ostale probleme rešuje skupnost. Novo naselje ali razširitev obstoječih zahteva nova komunalna dela. Treba je raztegniti vodovodno, električno in telefonsko omrežje, javna prometna sredstva, prosvetne ustanove, uslužnostna podjetja itd. Vse to je včasih dražje kot pa samo postavitev hiš, zlasti če je tako novo naselje sorazmerno oddaljeno od starega naselja. Tako postaja rentabilni račun za družbo včasih popolnoma negativen. Če družba daje za to sredstva, je popolnoma naravno, da lahko pri tem postavlja tudi svoje pogoje in zahteve.

Drugo vprašanje je vprašanje gospodarjenja z obstoječo kulturno površino, zlasti kmetijsko. Doselej se je o tem vodilo prav malo računa. Ker je ta površina po naravnih pogojih nujno omejena, morala pa bo v bodoče služiti vedno večjim potrebam, je popolnoma razumljivo, da je o tem treba voditi najstrožji gospodarski račun. Zemlja je sama na sebi naravno bogastvo, ne samo rudnine v njeni notranjosti. Če o teh vodimo točen račun in skušamo z njo čim bolj skrbno gospodariti, je logično, da moramo skrbno gospodariti tudi z zemljiško površino, kar nam daje dajate potrebe prehranbene osnove. Te je gotovo najbolj splošen interes in družba ne more biti vseeno, ali se z obstoječo kulturno površino ravnata. Prav gradnja malih enodružinskih hiš je eden od načinov, da se najbolj negospodarsko troši plodna površina, deloma s samo zavidavo, deloma z drugimi strani pa zato, ker s svojimi lego take hiše pogosto onemogočajo moderno mehanizirano kmetijstvo. Rentabilni račun take privatne stanovanjske gradnje se nam tudi s strani pokazuje v precej dvomljivi vrednosti. Zato se tudi že pripravljajo osnutek zakona o zaščiti kmetijskih površin.

Nadaljnji moment, ki igra nemalno vlogo, je vprašanje sistema naših komunikacij. Zaradi teženj, da si vsakdo postavi svojo hišo najbližje obstoječi cesti, prihajamo v stanje, da so naše najbolj prometne ceste na obeh straneh obsute z drobnimi stanovanjskimi hišicami, ki varen moderan promet skoraj onemogočajo. Z velikanskimi stroški gradi družba ceste, ki morajo v skladu z zahtevami

moderne prometa potekati izven obstoječih naselij, zlasti velike tranzitne ceste. Kaj nam to pomaga, če pa je taka cesta v najkrajšem času po dograditvi vsa obzidana in se velike transverzale spreminjajo v kanale z neštetihi priključki. Varnost, ki jo zahteva moderan promet, je izgubljena, da ne govorimo o turistični vrednosti takih cest, ki dajejo vtis, kot da se vozijo po predmestju.

Za samo ti momenti so taki, da je treba, če ne drugega, vsaj tako privatno gradnjo kot je, regulirati, da se ne bo mogla anarchično širiti brez omeje na vse narodno gospodarske interese. V namenu, da regulira to vprašanje vsaj do neke mere, je izvršni svet LRS leta 1953 izdal uredbo o uporabi zemljišč za gradbene namene. (Uradni list LRS 44-143/53). Ta uredba določa, da ljudski odbori okrajev, mest, in mestnih občin s posebnimi pravilnicami določijo s svojimi odloki, katera zemljišča se smejo uporabiti za splošne gradbene namene, katera zemljišča se smejo uporabiti za gradbene namene samo ob posebnih pogojih, katera se praviloma ne smejo uporabiti za gradbene namene, in katera zemljišča so zavarovana zemljišča. (Ta pravica je z zakonom o pristojnosti okrajev in občin prešla na občinske ljudske odbore.) Za splošne gradbene namene se ne smejo uporabiti takozvani zemljišča, ki se dajo bolj smotorno uporabiti ali ki so potrebna za poljedelstvo ali za narodno gospodarstvo sploh, za zdravstvo ali za narodno obrambo, zemljišča, na katerih po posebnih predpisih ni dovoljeno graditi, zemljišča, na katerih bi bila graditev komunalnih naprav zvezana z nesorazmerno stroški in zemljišča v takih krajih, kjer so naravnih ali drugih pogojih škodljivi za ljudsko zdravje. Za zemljišča, ki se smejo uporabiti za gradbene namene samo ob določenih pogojih, se razglašajo taka zemljišča, ki so predvidena za posebne gradbene namene, in taka zemljišča, ki naj se zazidajo po posebnem gradbenem redu. Druga zemljišča se za gradbene namene sploh ne smejo uporabiti. Za pripravo odlokov o uporabi zemljišč za gradbene namene so morali pristojni ljudski odbori imenovati posebne komisije, ktere so morale urejati tudi prehodna stanja v zvezi z izdajo gradbenih dovoljenj, dokler ne bi bili izdani predvideni odloki. Dokler ti odloki niso izdani (in doslej še niso bili), se ne sme izdati gradbenih dovoljenj, dokler komisija ne izda načelnega soglasja, da se sme določeno zem-

ljišče uporabiti za predlagano gradnjo. Pri že izdanih gradbenih dovoljenjih pa velja, da se gradnja sploh ne more pričeti, če komisija ne dovoli. Za vse iste objekte, ki pa že stoji na zemljiščih, ki bodo razglašena na nezadovoljiva ali zidljivo ob posebnih pogojih, pa velja da se smejo prezidavati ali obnovljati samo ob pogojih, ki veljajo za nove gradnje.

Ta uredba ni mogla rešiti, pa tudi ni imela namena reševati vprašanja drobne privatne gradnje v celoti, ker je to širši problem. Skušala pa je vnesti v dosedanje gradnje določene reči, ki bi bil v skladu z občini interesi. Toda tudi taka uredba kot je, se po zapažanjih Sveta za urbanizem ni izvajala. Ne gre pri tem samo za samolastne gradnje brez gradbenega dovoljenja. Za to imamo zadosti učinkovite predpise, da gradbeno in inšpekcija take gradnje ustavi. Gre za to, da so privatniki gradili na podlagi gradbenih dovoljenj, izdanih v zakonitem upravnem postopku, kjer pa organ, pristojen za izdajo gradbenega dovoljenja ni upošteval določb navedene republiške uredbe. Tako imamo danes ponovno celo vrsto objektov, ki se grade v nasprotju z načeli, ki jih ta uredba postavlja, iz razloga, ker komisije, postavljene po tej uredbi, niso upoštevale teh načel. Gre torej za take odločke, izdane v upravnem postopku, kjer gre za občino kršitev javnih interesov. Popolnoma naravna je tedaj zahteva, da se javni interes zaščiti in da se izvede revizija vseh gradbenih dovoljenj, ki so bila izdana po uveljavljeni navedene uredbe. Zato bo potrebno eventualno izdati zakon o uporabi zemljišč za gradbene namene, ki bi pooblaštil pristojne nadzorne organe, da že izdana pravnoomoga gradbena dovoljenja razveljavijo, če so bila izdana v nasprotju z določbami zakona.

Vprašanje zase je seveda reguliranje drobne privatne gradnje v celoti. O tem zakonikar še nimamo zadostnih predpisov, nekateri, kot na primer že navedena uredba o zidanju stanovanjskih hiš delavcev in uslužbencev pa take gradnje zaenkrat še celo pospešuje. Popolnoma naravno je, da bi bilo nemogoče enostavno prepovedati take gradnje. To ne bi bilo prav, niti v interesu same družbene skupnosti. Ne samo v redu, ampak popolnoma nujno je, da se take gradnje spravijo v sklad s splošnimi interesi. To pa bomo lahko dosegli s podrobnejšimi predpisi o tem vprašanju, kot tudi s konkretno politiko ljudskih odborov

Prof. dr. ing. J. Duhojnik poroča o molibdentu iz rudnišča Mežica, ki so ga prej delno po pomoči označevali za jodizit.

Ing. M. Hamra je obdelal geološke pogoje za nastanek prerozga vzhodno od Laškega. Članek je priložena barvana karta ozemlja vzhodno od Laškega.

Prof. dr. Barč iz Zagreba poroča o mineralnih preskavah kremenin iz Moslavške gore.

Docent dr. A. Papp je prispeval članek o foraminiferah, ki jih je našel v rovu skozi severno krilo v rudniku Zagorje docent D. Kusčar.

Ing. B. Berce je obdelal magmatske kamenine v ožji okolici rudnika Sv. Ana nad Trzinom.

Geografski inženir Ivan Čučina je predložil geološko karto Pohorja in v tolmahu podrobno opisal vse kamenine, ki nastopajo na Pohorju. Karta Pohorja je dobrodošla vsem, ki se kakšnega ali velika zanimajo za Pohorje in tudi našim šolam. Uredništvo revije, ki žal ni dočakal zida knjige, ker se je

Kot smo že poročali, so te dni sklenili most čez Donavo pri Beogradu

Rad bi napisal nekaj o varčevanju, toda bojim se, da ne bi bilo dolgočasno. Rad bi povedal o varčevanju tisto, kar se mi zdi v resnici važno in kar daje varčevanju smiselno vsebino, toda bojim se, da bralci tega ne bi prebrali. Rad bi napisal marsikaj, kar se mi morda po možnosti, toda bojim se, da bi bilo predolgo. Teško se je odločiti, kaj in kako naj bi napisal, da bo bralec zanimljivo ter mu koristilo. Toda, odločiti se je treba in — odločil sem se

ANKETA O DINARJU

DINAR SEM ALI TJA

mladih in starih, moških in žensk, učencev, dijakov, študentov, raznih poklicev, delavcev in uslužbencev, gospodinj, upokojevencev in kmetov, ki so sodelovali v anketi Ljubljanske hranilnice ter odgovorili na postavljena vprašanja, kaj menijo o varčevanju.

Zanimivo je, da so v anketi sodelovali tudi številni kmetje iz vseh predelov Slovenije. Drug za drugim so se vrstili odgovori kmetov iz Bele krajine in Dolenjske, s Kozjanskega, s Prekmurja, z Gorjenskega, Notranjske in Primorske. Sploh kaže anketna velika pestrost, tako glede starosti udeležencev anketne (od učenca osnovne šole pa do upokojevca), kakor tudi glede njihovega sestava, poklica in dela, s katerim se ukvarjajo posamezniki, ki so na anketo odgovorili. Celo iz daljne Bosne se je oglasil delavec, ki varčuje in nalaga svoje prihranke.

Zakaj in čemu?

Udeleženci ankete sicer niso vsi odgovorili, zakaj bodo postali vlagatelji. Nekateri kmetje je nameravajo naložiti svoje prihranke zaradi nevarnosti požara in tatvine; drugi vlagatelji zaradi tega, ker menijo, da koristijo s tem sebi in skupnosti in podobno.

Zelo zgornji pa so odgovori na vprašanje, v kakšen namen bi vlagatelji porabili svoje vloge. Kmetje in upokojevci bi svoje vloge večinoma porabili kot dopolnilve za starostno preskrbo in za primer boleznj, nekateri za potrebe šolanja otrok, drugi za opet za ustanovitev gospodinjstva, dalje za letni odih ali druge namene, kot za nabavo pohištva, knjig, raznih aparatov itd., ki jih ni mogoče kupiti iz tekočih dohodkov. Eni imajo pred seboj bližnje ali bolj oddaljeno potrebo, drugi skrb za bodočnost v primeru morebitnega poslabšanja svojega materialnega položaja, tretji želijo izboljšati svojo udobnost, zadostiti svojim kulturnim potrebam in dvigniti raven svojega znanja itd.

Najlepše branje za vašo družino

TOVARISH

Ob zaključku jubilejnega tedna tiska in radija je bil v soboto zvečer v veliki unioniski dvorani v Ljubljani uspel novinarski koncert, na katerem so sodelovali mešani zbor Glasbene Matice, simfonični orkester Slovenske filharmonije in operni solisti pod vodstvom dirigenta Cirila Cvetka. Koncertu so razen vidnih političnih in kulturnih delavcev prisostvovali zlasti številni novinarji in člani delovnih kolektivov ljubljanskih tiskarn. Letošnjemu koncertu ob 10-letnici osvoboditve in jubileju svoje stanovske organizacije so hoteli dati novinarji še poseben poudarek s tem, da so izbrali za program izključno skladbe jugoslovanskih avtorjev. Po uvodni Dramatični uverturi Blagoje Berse so v volično instrumentalnem spredu peli priljubljeni solisti alistske Elza Karlovčeva, sopranistka Vanda Gerlovičeva, tenoristi Rudolf Franc in basist Zdravko Kovač. S skladbami Gotovca, Mokranjca, Škerjanca, Simoničja in Pavliča so podali lep, čeprav sicer samo bežen vpogled v zakladnico domačih smislopihov. V zaključni točki ki pa je zavzemala doberšen del programa, so mešani zbor Glasbene Matice, filharmonični orkester in solist Samo Smerkolj pod vodstvom Cirila Cvetka izvedli finale kantate slovenskega skladatelja Blaža Arničca »Duma« na besedilo Otona Zupantiča. Občinstvo je nastopajočje toplo pozdravilo.

Novinarski koncert

Ob zaključku jubilejnega tedna tiska in radija je bil v soboto zvečer v veliki unioniski dvorani v Ljubljani uspel novinarski koncert, na katerem so sodelovali mešani zbor Glasbene Matice, simfonični orkester Slovenske filharmonije in operni solisti pod vodstvom dirigenta Cirila Cvetka. Koncertu so razen vidnih političnih in kulturnih delavcev prisostvovali zlasti številni novinarji in člani delovnih kolektivov ljubljanskih tiskarn. Letošnjemu koncertu ob 10-letnici osvoboditve in jubileju svoje stanovske organizacije so hoteli dati novinarji še poseben poudarek s tem, da so izbrali za program izključno skladbe jugoslovanskih avtorjev. Po uvodni Dramatični uverturi Blagoje Berse so v volično instrumentalnem spredu peli priljubljeni solisti alistske Elza Karlovčeva, sopranistka Vanda Gerlovičeva, tenoristi Rudolf Franc in basist Zdravko Kovač. S skladbami Gotovca, Mokranjca, Škerjanca, Simoničja in Pavliča so podali lep, čeprav sicer samo bežen vpogled v zakladnico domačih smislopihov. V zaključni točki ki pa je zavzemala doberšen del programa, so mešani zbor Glasbene Matice, filharmonični orkester in solist Samo Smerkolj pod vodstvom Cirila Cvetka izvedli finale kantate slovenskega skladatelja Blaža Arničca »Duma« na besedilo Otona Zupantiča. Občinstvo je nastopajočje toplo pozdravilo.

So tudi taki

Nekdo brez naslova je v odgovoru napisal, da ne bo postal vlagatelj, ker nima denarja. Na vprašanje, »koliko del mesečnih dohodkov lahko prihranite in lahko vložite?« pa je za neznanec odgovoril, da 10 odstotkov.

Nekdo drug, verjetno jezen na vse skupaj in samega sebe, pa je na vprašanje ankete odgovoril takole: varčevanje ni potrebno; vlaganje prihrankov v denarne zavode je nekoristno za vlagatelja in koristno za skupnost; nove hranilnice ali podružnice niso potrebne; vlagatelj ne bo postal; vlagal bi v poslovalnico in blagovnico in da ne more ničesar prihraniti, ker mu od 0 do 30 odstotkov mesečno še primanjkuje.

Za zaključek

Od sto pregledanih anketnih listov torej en sam primer neradne obravnava vprašanja, ki je morda edini od skoraj 2500 udeležencev, in ki kaže, da smatrajo naši delovni ljudje problem varčevanja za resno vprašanje. Vsekakor ne moremo molče mimo tega, da velika večina naših državljanov misli zdravo, pošteno in dokaj realno. Čeprav sem pregledal le majhen del anketnih listov po številnem redu, kot so prihajali, moram vendarle reči, da se mi zdi, da odgovori kažejo precej realno mišljenje večine naših ljudi o varčevanju.

Pavle Zrimšek

ŠPORTNI POROČEVALCI

Za napredek SLOVENSKEGA NOGOMETA

Upravni odbor Nogometne zveze Slovenije je inel minulo soboto in nedeljo redno sejo, na kateri so udeleženci po poročilu komisije za napredek nogometu pri zvezi razpravljali predvsem o tem, kako bi dvignili slovenski nogomet.

Razprave pri uravnem odboru NZS so bile po pravem ostala problem, usmerjene na to, kako bi našli novo obliko tekmovanja, ki naj bi bila hrapaviše dveh deset kolektivnih ekip. 1. kako organizirati tekmovanje, ki naj bi popravilo kvalitete slovenskega nogometu v primerjavi s sosednjimi republikami, 2. kako doseči množičnost v nogometnem športu. Komisija za napredek nogometu je ugotovila in nakazala pomanjkljivosti ter zmožnosti našega nogometu. Seveda je treba uspešno in neuspešno gledati skozi prizmo objektivnih in subjektivnih čimbnilov in nato delati.

DOBILI SMO NOVE INSTRUKTORJE

Najprej dvig trenerskega kadra. V ta namen je Zveza športov Slovenije pripeljala pomoč v znesku 300.000.— dinarjev za strokovno izpopolnitev trenerjev. Skupaj z Inštitutom za telesno vzgojo v Ljubljani je bil nastan organiziran v Rovinju trenerji tečaj tretji v zadnjih letih. V tem tečaju je dobilo 15 kandidatov osnovno znanje, ki ga sedaj že prenašajo na svoje igralce. Komisija je pri izbiri kandidatov za tečaj upoštevala tako iz krajev, ki so trenutno glede nogometu zaostali, predvsem iz Goranske, Primorske in Notranjske. Komisija je zatezadaj navzela slike s svetli za kulturo in prosveto v Novem mestu, Kočevju in Cramolju. Kočevje je prijavilo dva kandidata. Cramolj in Novo mesto pa po tri. Uspeh tečaja je bil na splošno zadovoljiv, saj je izpit za nogometne inštruktorje z uspehom opravilo 94% kandidatov. S tem se je število inštruktorjev v naši republici povečalo na 65. Kljub temu pa je položaj še zmerom najslabši v primerjavi s sosednjimi republikami, kjer ni manj strokovno usposobljenih trenerjev. Tečaj je predvsem kritično podprva sama, ker ni storila več pri svojih klubih, da bi v tečaj poslali po večino kandidata.

STEVILU KLUBOV NARASČA

Zelo razveseljuje, da se je od zadanje skupščine v marcu število klubov povečalo od 88 na 134. Ustvarjajo nove klube, je plod organiziranega dela komisije ter povezanosti s političnimi organizacijami na terenu. Posebno na Dolenjskem se je pokazalo, da je samo tako moško sprostiti klube na lastne noge in ustanovljati nove. V krajih, kjer so ustanovljeni novi klubi, so dokaj dobra nogometna igrišča, kar je seveda tudi eden bistvenih pogojev formiranja klubov.

PROPAGANDNI NASTOPI

Za promaganje nogometnega športa v zaostalih krajih bi bilo treba prirediti razna srečanja. Stroške naj bi krije podzvezi ali pa NZS iz svojih proračunskih sredstev. Zastopniki klubov bi z veseljem podprali takšno pobudo in z razumevanjem pomagali izvesti načrt. Take tekme naj bi organizirali v Cramolju, Novem mestu, Kočevju in Rakovi in bi

OBVESTILA športnih organizacij

NOGOMET
Nogometna podzveza Maribor, Registracijska komisija:
Za NK «Kovinar», Maribor, se registrira po čl. 23. v. Herman Dragič, štev. 10393, s pravico nastopa na prijateljskih tekmah 2. 1. 1956 in prvenstvenih tekmah dne 2. 4. 1956.
Za NK «Fužinar», Ravne na Koroškem, se registrira po čl. 23. v. Grizold Andrijan, štev. 10360, s pravico nastopa na prijateljskih tekmah dne 2. 1. 1956 in prvenstvenih tekmah dne 2. 4. 1956.
Za NK «Branke», Maribor, se registrira po čl. 23. v. Muršič Franc, štev. 10391, Kovčič Marjan, 10362 in Polanec Franc, štev. 10393, s pravico nastopa na vseh tekmah dne 2. 1. 1956.
Za NK «Branke» se registrira po čl. 23. v. Nadpalč Josip, štev. 10394, s pravico nastopa na prijateljskih tekmah 2. 1. 1956 in prvenstvenih dne 2. 4. 1956.
Disciplinske sodišče Nogometne zveze Slovenije je na svoji zadnji seji izrekel naslednje kazni:
NK Izola je kaznovana na osnovi čl. 27 in 28. v. disciplinske pravilnika NZS z dvomesečno prepovedjo nastopanja zaradi odigranja prvenstvene nogometne tekme NK Triglav in NK Izola in zaradi nastopa na prvenstvenih tekmah proti Posojani, Gradjarju in Taboru z igralcem, ki ni bil registriran za NK Izola.
Magič Ljubo, igralec NK Izole je kaznovan na osnovi člana 28. v. 2. in 28. v. 3. s šestmesečno prepovedjo nastopanja zaradi dajanja netočnih podatkov ob priliki registracije za NK Izola in nastopa za NK Izola, ko se ni bil registriral. Jakič Savelj, igralec NK Izole je kaznovan na osnovi člana 31 in 32. v. NZS s šestmesečno prepovedjo nastopanja zaradi dajanja netočnih podatkov ob priliki registracije za NK Izola.
ODBOJKA
VSEM PRIJAVLJENEC POKALNEGA TURNIRJA
Tehnična komisija OZS je na svoji seji dne 25. 11. 1955 na podlagi pisnih prijav za pokalno prvenstvo LRS v odbojki žrebala in določila način tekmovanja in osnovni pogoji tekmovanja. Prvo tekmo turnirja je 3. 12. 1955 točno ob 15 urah v telovadnici TVD Partizana - Zbornja Siska (Vodnikovca c.) v izvedbi Sportnega društva Ilirije Tekmovalci odigranja prvenstvene nogometne tekme NK Triglav in NK Izola in zaradi nastopa na prvenstvenih tekmah proti Posojani, Gradjarju in Taboru z igralcem, ki ni bil registriran za NK Izola.
Magič Ljubo, igralec NK Izole je kaznovan na osnovi člana 28. v. 2. in 28. v. 3. s šestmesečno prepovedjo nastopanja zaradi dajanja netočnih podatkov ob priliki registracije za NK Izola in nastopa za NK Izola, ko se ni bil registriral. Jakič Savelj, igralec NK Izole je kaznovan na osnovi člana 31 in 32. v. NZS s šestmesečno prepovedjo nastopanja zaradi dajanja netočnih podatkov ob priliki registracije za NK Izola.

Grosistično trgovsko podjetje „TEKSTIL“
Ljubljana, Ciril Metodova ul. 3
telefon 20-661
Maloprodajni mreži nudimo vsakovrstno tekstilne blago po konkurenčnih cenah in v veliki izbiri.

vir domačih igralcev. Nedvomno pa je vprašanje taksnega dela in tako začrtane poti vezano na velike finančne stroške.

MLADINSKA TEKMOVANJA

Napredku nogometu, zlasti pri mladini, lahko prispevamo tudi z dobro organizirano tekmovanjem med mladinskimi moštvi. Doslej je bilo to tekmovanje razdeljeno v več skupin. Tekmovanje kvalitetnih enajstotnih enajstotnih moštvi, ki so slabše, nikomur ne prinaša koristi. Igralci kvalitetnih klubov podcenjujejo svoje slabše nasprotnike na tekmah in zato, ne pokazuje pravega znanja. Drugi prihajajo na igrišče že pripravljeno na to, da tekme prazno razotro, ne dvigajo kvalitete mladinskih moštvi.

Sicer pa klubi in forumi mladini in pionirjem ne posvečajo zadostne pozornosti. To potrjuje okoliščina, da klubi se zmerom nimajo niti mladinskih tekmovalnih moštvi. Finančno moštvi klubi dajejo razmeroma malo sredstev za mladino, včasih sploh samo simbolično. Izjema med njimi je ljubljanska podzveza, ki je lani organizirala 10-dnevno izborjeve 32 mladince na morju pod strokovnim vodstvom dveh trenerjev.

Dvig nogometu v Sloveniji je mogoče samo z zboljšanjem kvalitete in množičnosti med mladino. Diskusija je dala smernice, mladinska in tekmovalna komisija ter komisija za napredek nogometu pa so prejelo uspešno, naj prihodnje teje izdelajo načrt, kako bi dvignili mladinski nogomet toliko, da bi zagotovili slovenski nogometu v celoti enakovredno s sosednjimi republikami.

FINANČNO POSLOVANJE

Komisija za gospodarsko-finančno poslovanje je poudarila, da je upravni odbor skušal v tekočem letu pridobiti čimveč finančnih sredstev, predvsem za dvig nogometu. To mu je v največjem delu uspelo, saj kaže primerjava z letom 1954 dokazati za več kot 150% presežka. Izdatki so se znižali komaj dobrih 50% planiranih. Obično so narasli izdatki za dotacije klubom in organizacijam, ki jim je bilo namenjenih 400.000 dinarjev. Največji presežek je prešla Zveza nogometnih trenerjev (88.000 dinarjev) za dvig trenerskega kadra povrh dotacije, ki je bila potrebna za tečajev tečaj v Rovinju. Razen tega je bila Zveza nogometnih sodnikov 40.000.— mariborske podzveza 30.000.—, primorska podzveza 50.000.—, ZNK Ljubljana za mladinsko prvenstvo 100.000.—, NK Ljubljana 30.000.— in NK Celje 30.000.— dinarjev. Zaključni sklop tekmovalnih klubov moralo biti izredno do 15. januarja 1956, skupščine nogometnih podvez 15. februarja 1956, skupščine Zveze na 4. marca 1956 v Ljubljani.

AVSTRICI O BLOŠKEM SMUČANJU

Obvladati so celo izrazito alpsko tehniko krmarenja, saj so vjugali in ključali v svojem spustu kakor kače. V nadaljevanju razprave trdi pisec, da je bilo raziskovanje do dokazov, da so smučalci že v 13. stoletju, pa za nikakor ne vemo odgovora na vprašanje, odkod so prišli v Slovenijo. Dalje ugotavlja pisec, da smučajo v vseh delih Evrope že danes, da bodi na smučeh k maši in jih uporabljajo celo pri pogrebnih slovesih. Smučanje je bilo v preteklosti (smučarji smučarji, ki imajo ustreznih naziv smučarjev. Čeprav omenja Schollmayer bloško smučanje poznega leta 1893 (pred njim piše o njih tudi Podgriški leta 1845 v Kmetijskih in rokodelskih novicah, op.ured.), moramo ugotoviti, da je vsa ta nenavadna smučarska dejstva, ki jih je našel Lasonskem, je zelo verjetno, piše W. Flaig, da se nanaša to na bloško smučanje, kajti, da bi bila uporaba smuču na Tirolskem okrog leta 1794 doslej neznan, se zdi naravnost nemogoče.

Opomba: V tem sestavku omenjeni Schollmayer Henrik je živel v Starem trgu pri Ložu kot oskrbnik. Kot velik prijatelj smučarstva je napisal kratek priročnik o kranjski smučeh (v nemški jeziki), ki je izšel leta 1849 v Celovcu. Prvi smučarski priročnik v slovenski z naslovom Smučar je napisal Rudolf Badjura leta 1924. D. U.

Kolesarski DSD Ilirija - javlja članstvo, prijateljem kluba, da bo letošnji občni zbor v sredo 7. decembra ob 19 urah v domu ob Vodnikovcih cest 156. Članstvo in prijatelje kluba vabimo, da se obnega zbora polnoštevilno udeležijo.

NOGOMETNA ZVEZA CELJE

Registracija: za ND «Kladivar» Celje Stojanovič (Savo) Vulkan s pravico nastopa na prijateljskih tekmah 2. 1. 1956 in prvenstvenih tekmah 25. 1. 1956 po čl. 23. v. NZS za NK «Rudar» Trbovlje Rejavec (Peter) Peter s pravico nastopa na prijateljskih in prvenstvenih tekmah 3. 12. 1955, po čl. 27. v. NZS (Ivan) Ivan s pravico nastopa na prijateljskih tekmah 25. 1. 1956 in prvenstvenih tekmah 25. 1. 1956, po čl. 23. v. NZS.

AVTO-MOTO

Ocenjevalna vožnja po Gorenskem

Avto-moto društvo Ljubljana je priredilo preteklo nedeljo v počastitev Društva republiko ocenjevalno vožnjo po Gorenskem, in sicer s startom na Vidharjevi vozli v Domželah, Kamnik, Komendo, Cerklje, Vodice na cilj v Parmovo ulico. Na Trgu revolucije je bila nastopna spretnostna preizkušnja, ki se jo je udeležilo 31 članov AMD, od tega 11 z avtomobili in 20 z motorji. Rezultati:
Avtomobili: stare gradnje: 1. in 2. Janz Hing (DKW), 3. Jože Miklavčič (Flat topolino) - vsi člani Ljubljane; avtomobil nove gradnje: 1. Raoul Jemec (Flat topolino), 2. Albin Vrhovec (DKW), 3. Jože Kovačič (DKW). vsi člani Ljubljane; motorji: posamezno: 1. Drago Podberšek (Puch), 2. Hinko Simenc (Puch) (klana Zdr. Vrhnice); motorji s prikolico: Janz Oblak (Zündap) z Ivan Ribič (BMW), člana Ljubljane.
V splošni oceni je bil najboljši Jemec, ki je dobil za nagrado lep natečaj in brušeno vazo, ostali najboljši plasirani vseh kategorij pa so prejeli pokale, oziroma diplome.

Avto-moto Ocenjevalna vožnja po Gorenskem

je bilo število, vsak od njih pa je bil vreden z darilcem prilicne vrednosti (makar hlačke ali copate), ki so jih pripeljala nekatera ljubljanska podjetja. — Trije kolektivni so dobili za presenečenje še posebno priznanje za najštevilnejšo udeležbo: vsak po 10 kom. športnih majk, dar Zveze športov Slovenije, ki je za vse udeležence dala tudi silnahan 10 let svobode. Najštevilnejše so bili: Zveza športov Slovenije in od partizanskih društev Zelnicher iz Maribora. — Od šestih tekem smo v dveh doživeli presenečenje. Favorit pri članih na 1400 m «Vojnik» (Klad), je moral kloniti pred klubskim tovarškim Čaškom in s tem izgubil pobedo, ki bi ga po doseženih dveh zmazah letos lahko dobil v trajno last. — Podobno usodo je naen-

Avto-moto Ocenjevalna vožnja po Gorenskem

avto-moto društvo Ljubljana je priredilo preteklo nedeljo v počastitev Društva republiko ocenjevalno vožnjo po Gorenskem, in sicer s startom na Vidharjevi vozli v Domželah, Kamnik, Komendo, Cerklje, Vodice na cilj v Parmovo ulico. Na Trgu revolucije je bila nastopna spretnostna preizkušnja, ki se jo je udeležilo 31 članov AMD, od tega 11 z avtomobili in 20 z motorji. Rezultati:
Avtomobili: stare gradnje: 1. in 2. Janz Hing (DKW), 3. Jože Miklavčič (Flat topolino) - vsi člani Ljubljane; avtomobil nove gradnje: 1. Raoul Jemec (Flat topolino), 2. Albin Vrhovec (DKW), 3. Jože Kovačič (DKW). vsi člani Ljubljane; motorji: posamezno: 1. Drago Podberšek (Puch), 2. Hinko Simenc (Puch) (klana Zdr. Vrhnice); motorji s prikolico: Janz Oblak (Zündap) z Ivan Ribič (BMW), člana Ljubljane.
V splošni oceni je bil najboljši Jemec, ki je dobil za nagrado lep natečaj in brušeno vazo, ostali najboljši plasirani vseh kategorij pa so prejeli pokale, oziroma diplome.

PAZITE

na smučarsko opremo!

Smučke terjajo posebno nego. Danes so smučki zlepljene iz več plast, zato skrb zanjo ni več tako preprosta, kakor nekoč. Smučki iz enega kosa so se obrabljale najboljšje na nekoliko vlažnem zraku, zato, da se les ni preveč izsušil. Lepljene smučki ne smejo biti na vlago, ne smejo stati na vročem zraku, postaviti jih moramo na suh prostor, kjer ni niti vročine niti vlage. Vlaga razkraja lepilo, sicer ne hitro, toda sčasoma lahko popusti, kar se sicer pri dobri kvaliteti lepila ne zgodi. Pozimi, po vsaki vadbi moramo smučke skrbno obrabiti s krpo, da se odstrani vlaga s smučki in z robnika. Robniki zarjave, rjavi zarjavo gladko smučko. Če se počasi odlepi ali odrgne lak s stranskih robov smučke ali s hrba smučke, se mora ta mesta na novo prelakovati. Lak varuje les pred vlago. Smučki, ki so ob strani zmerom lakirane, ne bodo dobile vlage med plasti in ne bodo popustile. Na drsni ploški imamo tako gladko plast, kolikor je ni, moramo smučki izbrati. Tudi doma je izdelovanje drsne preleke in lahko s pridom uporabimo izdelek Bitena iz Ljubljane. Nekateri menijo, da moderne inozem-

LUBLJANSKE ULICE SO ZAVZELI TEKAČI

Mihalič - zmagovalec na „Teku republike“

Čeprav je termometer kazal blizu 0°C, se je v torek na ulici Ljubljane zbralo nekaj tisoč gledalcev, mimo katerih je teklo 122 tekmovalcev te vsakoletne zbirke. Manifestacije so se začele ob 10. uri, priložnostno so iz 12 športnih društev in 15 partizanskih, vodeni s podzvezi celja celozadružni Raven in Murske Sobote. Od ljubljanskih partizanskih društev sta bila na startu je Tabor in Vič, nikogar pa ni bilo iz doma, pred katerim se je ta tek začel in končal. — Letošnji VIII. tek je bil brezhibno pripravljen in tudi enako izveden, je reditelj naj bi v bodoče bolje opravil svoje naloge, predvsem na Cankarjevi cesti do cilja pred Narodnim domom. Tam so takoj po vsakem teku — to je bilo teku prvič — razdelili prvim trem zmagovalcem spominske pokale (bilo jih je bilo šest), vsak od njih pa je bil vreden z darilcem prilicne vrednosti (makar hlačke ali copate), ki so jih pripeljala nekatera ljubljanska podjetja. — Trije kolektivni so dobili za presenečenje še posebno priznanje za najštevilnejšo udeležbo: vsak po 10 kom. športnih majk, dar Zveze športov Slovenije, ki je za vse udeležence dala tudi silnahan 10 let svobode. Najštevilnejše so bili: Zveza športov Slovenije in od partizanskih društev Zelnicher iz Maribora. — Od šestih tekem smo v dveh doživeli presenečenje. Favorit pri članih na 1400 m «Vojnik» (Klad), je moral kloniti pred klubskim tovarškim Čaškom in s tem izgubil pobedo, ki bi ga po doseženih dveh zmazah letos lahko dobil v trajno last. — Podobno usodo je naen-

NAMIZNI TENIS

Besedo imajo mladi igralci

V ponedeljek je bil v Kočevju končen četrti turnir v spomin ustanovitelja koroškega namiznega tenisa Ig. Mirana Horvata in hkrati tudi prvi republikanski turnir v letošnji sezoni. Udeležba (člani) zaradi skopja pšenice (člani) o novcu, oziroma o seniorskih turnirjev nekoliko skromnejša, vendar so razen Jerama nastopili vsi vidnejši igralci iz republike. V sklopu republikanskega turnirja je bila tudi prva tekma nova disciplina tekmovalnih kadetov (zakaj ravno tu, vzevše, ko sta oboje, imeni mlajši člani) pa sta starejši mladinci prav tako dobri, kot določa besedo imajo mladi igralci. V ponedeljek je bil v Kočevju končen četrti turnir v spomin ustanovitelja koroškega namiznega tenisa Ig. Mirana Horvata in hkrati tudi prvi republikanski turnir v letošnji sezoni. Udeležba (člani) zaradi skopja pšenice (člani) o novcu, oziroma o seniorskih turnirjev nekoliko skromnejša, vendar so razen Jerama nastopili vsi vidnejši igralci iz republike. V sklopu republikanskega turnirja je bila tudi prva tekma nova disciplina tekmovalnih kadetov (zakaj ravno tu, vzevše, ko sta oboje, imeni mlajši člani) pa sta starejši mladinci prav tako dobri, kot določa besedo imajo mladi igralci.

Ceraj in Mihalič

je bilo število, vsak od njih pa je bil vreden z darilcem prilicne vrednosti (makar hlačke ali copate), ki so jih pripeljala nekatera ljubljanska podjetja. — Trije kolektivni so dobili za presenečenje še posebno priznanje za najštevilnejšo udeležbo: vsak po 10 kom. športnih majk, dar Zveze športov Slovenije, ki je za vse udeležence dala tudi silnahan 10 let svobode. Najštevilnejše so bili: Zveza športov Slovenije in od partizanskih društev Zelnicher iz Maribora. — Od šestih tekem smo v dveh doživeli presenečenje. Favorit pri članih na 1400 m «Vojnik» (Klad), je moral kloniti pred klubskim tovarškim Čaškom in s tem izgubil pobedo, ki bi ga po doseženih dveh zmazah letos lahko dobil v trajno last. — Podobno usodo je naen-

SPORTNE ZANIMIVOSTI V BUDIMPEŠTI

V Budimpešti se je začelo tekmovanje za plavalno prvenstvo Madžarske, na katerem so bili do sedaj doseženi naslednji najboljši rezultati: na 100 m prost: Nvkei 59.1, na 100 m prost: ženske: Gyöngy 1:07, na 200 m prono za ženske: Hansen (Danska) 2:58.5. Irski kolesar Seamus Elliot je izboljšal svetovni rekord v kolesarski vožnji na 1000 m z letičnim startom s časom 1:06. Prejšnji rekord je branil Belgijec Ostende s časom 1:06.2. Madžarskega reprezentativnega vrtarja Fazekasa so zaprli, ker je pritožbo ob zadnjem gostovanju v Turinju prejel dragoceno ur in drugih vrednostih za vredno 7 milijonov dinarjev. To je že tretji vratar madžarske reprezentacije, ki so ga zadržali pri takem nečestnem poslu. V Zagrebu je gostovala enajstotnica dunajskega športkluba, in sicer prof. domaćin Dinamo, ki je bil do pot izredno razpoložen in je Dunajčan odpravil z visoko razliko 7:2 (4:1).

Madžarskega reprezentativnega vrtarja Fazekasa so zaprli, ker je pritožbo ob zadnjem gostovanju v Turinju prejel dragoceno ur in drugih vrednostih za vredno 7 milijonov dinarjev. To je že tretji vratar madžarske reprezentacije, ki so ga zadržali pri takem nečestnem poslu.

V Zagrebu je gostovala enajstotnica dunajskega športkluba, in sicer prof. domaćin Dinamo, ki je bil do pot izredno razpoložen in je Dunajčan odpravil z visoko razliko 7:2 (4:1). V Mariboru sta se na zelenem polju srečali reprezentanci Varniščina in Maribora. Goštelje so bili v turinju prejeti dragoceno ur in drugih vrednostih za vredno 7 milijonov dinarjev. To je že tretji vratar madžarske reprezentacije, ki so ga zadržali pri takem nečestnem poslu. V Zagrebu je gostovala enajstotnica dunajskega športkluba, in sicer prof. domaćin Dinamo, ki je bil do pot izredno razpoložen in je Dunajčan odpravil z visoko razliko 7:2 (4:1).

Proslave Dneva republike v Celju

Cinkarna - zmagovalec sindikalnega tekmovanja -- Obratovati je začela nova razdelilna transformatorska postaja v Selcah

Tako velike razgibanosti, kakor je Celje zajela ob Dnevu republike, tu ne pomnimo. Proslave in akademije so se vrstile aruga za arugo, slavnostnih zasedanj delavskih svetov je bilo prav gotovo toliko, kolikor je delovnih kolektivov. Praznično razpoloženje je bilo čutili na vsakem koraku.

Prvo večjo proslavo na čast Dneva republike je pripravil Okrajni odbor sindikata trgovskih gostinskih in turističnih delavcev v Celju. Bogat in lep program so izpopolnile recitacije člana Celjskega gledališča Jeršina, nadalje odloček iz drame »Sedmorica v kleti«, slavnostni govor tov Uranskega, nastop mlade harmonikašice Marije Bernardove ter nastop moškega komornega zboru.

V soboto zvečer je bila v Kulturnem domu v Preboldu tudi slavnostna razglasitev tekmovanja, ki ga je razpisal Okrajni sindikalni svet na čast desetletnice osebovoditve ter Dneva republike. Ta slovesnost je bila združena z lepo akademijo domačega Partizana. Na slovesnosti pa je tabak OSS Celje Rudi Peperko razdelil zmagovalnim kolektivom, oziroma njihovim sindikalnim organizacijam lepa priznanja. V skupini kolektivov, ki imajo nad 500 zaposlenih, je zmazala celjska Cinkarna, ki je za ta uspeh prejela v tratin lasti tudi lep prapor. Za Cinkarno so se razvrstili: Zvezarna Store, steklar- na Rožanska Slatina in Tovarna emalirane posode v Celju. V drugi skupini kolektivov, ki imajo do 500 zaposlenih, je bila najboljša Tovarna tehtnic iz Celja, njej na sledita keramična industrija iz Ištai in Beton - Store. V tretji skupini so tekmovali kolektivi, ki imajo manj kot 100 zaposlenih. Med temi je zmazala Ipekativ Aurora iz Celja, na drugo mesto se je uveljavila Gordno gospodarstvo na tretje pa Prevoznikovo. V četrti skupini so merile svoje uspehe ustanove in trgovska podjetja. Zmazal je kolektiv Kovinotehne iz Celja za njim na sta se uvrstila OLO Celje ter Ljudski magazin iz Celja.

V soboto je bila lepa slovesnost tudi ob izročitvi nove razdelilne transformatorske postaje 110/35/10 kV Celje - Selca, svojemu namenu. Te slovesnosti so se udeležili

mnogi zastopniki delovnih kolektivov in oblasti. Zgraditev nove razdelilne transformatorske postaje v Selcah pri Celju je narekoval predvsem večak odjem električne energije za široko potrošnjo ter obratovanje novega elektroplavza v železarni Store. Z dograditvijo te postaje bo urejeno napajanje visokonapetostnega omrežja na celjskem območju. Postaja je zgrajena kot napajalna postaja 35 kV za celjsko področje ter za železarno v Stora. S transformacijo 35/10 kV bo preskrbovala z električno energijo tudi bližnje okolice in mesto Celje. Pri gradnji te postaje je sodelovala vrsta domačih in tujih kolektivov. Pomembnost domače proizvodnje je izražena tudi v tem, da je 90% vse opreme domačega izvora in, da so vsa gradbena ter montažna dela opravili domači strokovnjaki.

Med najlepše in najbolj uspele proslave je vsekakor spadala akademija na čast desetletnice Industrijske kovinarske šole Tovarne emalirane posode. Številke, ki so jih potrdili govorniki: direktor šole Rado Žerial in drugi. Kulturni program in športne trofeje, ki so jih učenci spre-

NA GORISKEM

Na predvečer praznika so se v Novi Gorici v kinodvorani zbrali številni prebivalci iz Nove Gorice, Sotkana in bližnje okolice ter prisostvovali proslavi 12. obletnice rojstva naše države. Svečani govor je imel predsednik okrajnega ljudskega odbora Gorice ing. Karnele Budina. Proslavo je izpopolnil koncert pevskega zbora Svobode tovarne pohišstva v Novi Gorici. Tudi v Ajdovščini so imeli isti večer znamenito Kinodvorana je bila premajhna za številne udeležence, ki so ostali še v dolgi vrsti ob vratih. Uvodnemu govoru so sledile pesmi, ki jih je zapeel zbor lesno-industrijskega podjetja v Ajdovščini. Tudi pionirska zborna recitacija in recitacije zastopnika JLA so lepo uspeli, nič manjši uspeh pa niso dosegli gimnazijski recitatorji. Za zaključek je pevski zbor ajdovske gimnazije zapel nekaj pesmi n. internacionalo. V Vipavskem križu so sodelovali pri proslavi tudi člani ajdovske svobode, domača godba in šolski otroci.

V Sempasu so pripravili razstavo vin, Gorško gledališče pa je gostovalo s Kretovimi »Celjskimi grofi«. Tudi v Vipavi, Sempasu, Dornberku in drugod so lepo proslavili Dan republike. Po šolah so imeli uspele proslave že nekaj dni pred praznikom.

Najlepše ilustracije objavlja revija **T O V A R I Š**.

jeli za uspehe v medšolskem tekmovanju, so potrdile, da se v tej strokovni šoli vzgaja tudi razgledan ter politično zdrav kader. To lepo šolsko proslavo so s svojo navzočjo počastili najvidnejši predstavniki oblasti.

Zelo značilno je počastil Dan republike mestni odbor Zveze borcev. Na proslavi v

V IDRJI

V Idriji smo imeli osrednjo proslavo Dneva republike na predvečer v dvorani Svobode. O nastanku tega našega največjega praznika in narodnoosvobodilni borbi na Idrijskem je govoril predsednik občinskega ljudskega odbora Lado Božič. Kulturni spored sta pripravila orkester in pevski zbor domače Svobode. Posebni proslavi sta pripravili tudi gimnazija in osnovna šola Povsod so pripravili pevski spored. Med drugim so nastopili folklorna skupina gimnazije z narodnimi pesmi, učenci osnovne šole pa z baletom in simboličnimi pesmi. Tokrat so sprejeli v pionirsko mladinsko organizacijo tudi več novih članov. F. V.

V JARŠAH

Delovni kolektiv tovarne Industrijske posode v Jaršah je priredil v počastitev Dneva republike uspele proslavo. O pomenu dneva republike je govoril predsednik sindikalne podružnice, legu pa je sledil kulturni program, ki so ga pripravili moški pevski zbor tovarne in recitatorji Partizana iz Jarš. Vso pohvalo zasluži zlasti recitatorka Rezi Sitar. S programom, ki je trajal dobro uro, so bili zadovoljni vsi navzoči.

IN V LITVI

V Litvi smo proslavili Dan republike s svečano akademijo. Po slavnostnem govoru so nastopili mladinski pevski zbor gimnazije, orkester, moški in ženski pevski zbor DPD »Svoboda« ter solisti. Prav zadovoljni smo bili z izvajanjem novega združenega orkestra Glasbene šole in Svobode, ki ima vse pogoje, da se razvije v dostojno glasbeno enoto, kakršno smo sedaj v Litvi znatno pogrešali.

Zelo lepo je uspela proslava našega državnega praznika tudi v Kresnicah. V okrašenem Gasilskem domu je o pomenu 29. novembra govoril direktor Industrijske šole in Svobode, ki so se zlasti izkazali pionirji domače osnovne šole. Uspele proslave so bile tudi v Smartnem, Gabrovki in vseh drugih večjih vaseh litvske občine. -k-

DELOVNI KOLEKTIV

Zadr. trgov. podjetja »PLANIKA« - Tolmin
CESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM SIROM
PO NAŠI DOMOVINI ZA PRAZNIK —
29. NOVEMBER.

SLADKOGORSKA TOVARNA KARTONA IN PAPIRJA SLADKI VRH, pošta Šentilj v Slovenskih goricah

razpisuje delovno mesto šefa komerciale

Pogoji:
dovršena ekonomska fakulteta ali popolna srednja šola (Ekonomski tehnikum) z delovno prakso v industriji celuloze, lesovine in papirja.
Plača po tarifnem pravilniku podjetja.
Vse ostalo po dogovoru.
Ponudbe pošljite na naslov podjetja.

prostorih hotela »Savinja« so predstavniki mestne organizacije ZB med drugim obdali valil otroke padlih borcev in tako tudi na tej svečanosti potrdili, da je skrb za partijske otroke največja dolžnost in naloga bivših borcev.

V okviru bogatih prireditev pa je bila v dvorani Zdravstvenega doma odprta še razstava slik, ki jo je priredila Likovna sekcija KUD France Prešeren. Razstava bo odprta do 11. decembra. M. B.

IZ SLOVENJEGA GRADCA

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinskega ljudskega odbora v Slovenjem Gradcu je skienil uvesti v mestu tržne dneve. Uredili bodo primerne stojnice. Trg bo posloval vsak petek. Ta ukrep pozdravljajo vse delavske in kmetijske družine. Svet za kmetijstvo pričakuje, da bodo okoliški kmetje na trg primerno za lajali s poljskimi prideiki. Na seji sveta so še predlagali, da se združita mesna ekonomija v Slovenjem Gradcu in ekonomija KZ v Starem trgu v skupno kmetijsko gospodarstvo, ki bo lahko mnogo več proizvodov pošiljalo na trg.

Muzej NOB v Slovenjem Gradcu se je preselil v nove večje prostore. Vodstvu muzeja bo sedaj omogočeno, da razstavi mnogo več zbranega gradiva ter ga razporedi bolj pregledno, kakor pa je bilo doslej mogoče. Zveza borcev je zabeležila nabiralo akcij, v bvlsem slovenjegradskega okraju, s katero nameravajo zbrati primerna sredstva za opremo muzeja NOB. Podjetja in organizacije se radi odzivajo ter je upati, da bo muzej v kratkem primerno opremljen. F. M.

MARIBOR

Petek, 2. decembra.
Dežurna lekarna: »Melje«. Meljska c. 2.
NARODNO GLEDALIŠČE
Ob 19.30: Lorca »Mariana Pihed«. — Izven.
RADIO
5. — 7.30 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 7.30 7.40 Domača poročila in objave, 7.40 — 8.00 Igrajo Šerpi Gosarji, II. — 23. Prenos sporeda Radia Ljubljana.
UMETNOSTNA GALERIJA
Razstava mariborskih likovnih umetnikov je odprta vsak dan od 9. do 15. ure.
KINO
Murska Sobota avstr. film »Stari grešniki«.

Prodane
osebni avto
»FIAT 1500«, v dobrem stanju, za 900.000 din.
Zvezda,
Maribor, Tržaška c. 6

Delovni kolektiv projektantskega podjetja
PROJEKTIVNI ATELJE LJUBLJANA
razpisuje
na podlagi temeljnega zakona o štipendijah in odloka o višini štipendij
ŠTIPENDIJE ZA 3 SLUŠATELJE
višjih semestrov arhitektonskega oddelka tehniške fakultete v Ljubljani. Štipendije se bodo izplačevale od 1. januarja 1956 naprej. — Pismene prošnje z življenjepisom, opisom dosedanjega študija, premoženjskih razmer ter s potrdili o položnih izpitih, dostavite do 20. decembra 1955 na naslov: Projektivni atelje, Ljubljana, Cankarjeva 18-IV. — Prav tam so na vpogled podrobnejša pojasnila o obojestranskih obveznostih.

TOVARNA MESNIH IZDELKOV MARIBOR - KOŠAKI
ISKRENO ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE!
Naš kolektiv se bo tudi v bodoče potrudil, da zadovolji svoje cenjene stranke s kvalitetnimi izdelki po zmernih cenah!

Kolektiv
DESTILERIJE IN TOVARNE LIKERJEV
„Alko“ Ljubljana
čestita vsem potrošnikom in vsem poslovnim prijateljem ob Dnevu republike!

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič
razpisuje mesto
Tehničnega vodje podjetja
Pogoji: ustreza višja ali strokovna izobrazba z najmanj 10, oziroma 15-letno prakso v tekstilni stroki in najmanj 5-letno prakso v samostojnem vodenju večjega tekstilnega podjetja.
Plača po tarifnem pravilniku.
Pismene ponudbe z življenjepisom pošljite do 5. decembra 1955 na upravo podjetja.

Delavski svet tovarne strojev STUP - ILIDŽA
razpisuje
natečaj
za delovni mesti:
1. TEHNIČNEGA DIREKTORJA
2. KOMERCIJALNEGA DIREKTORJA
Pogoji:
1. Končana tehnična fakulteta s 15-letno prakso v gradnji strojev ali s 5 leti na vodilnih mestih v podjetjih za gradnjo strojev;
2. ekonomska fakulteta z 10-letno prakso ali 5 let na vodilnih mestih.
Konkurenti morejo tudi kandidati s srednjo ekonomsko šolo, ako imajo 15 let prakse ali pa 8 let službe na vodilnih mestih. Kot praksa se razume delo v podjetjih za gradnjo strojev in kovinske industrije.
Za delovno mesto komercialnega direktorja je obvezno znanje enega tujega jezika, in sicer nemškega, francoskega ali angleškega.
Stanovanje je preskrbljeno.
Plača po sporazumu.
Prijave za ta natečaj se bodo sprejemale do 15. decembra leta 1955.
Delavski svet tovarne strojev STUP - ILIDŽA

EDGAR WALLACE: SNET
ZELENA
CRIMINALNI ROMAN
1

»Zelena snet? Kaj je zelena snet? Kaj lahko napravi?« je zmedeno vprašala.
»Upajmo, da tega nikoli ne bomo spoznali,« je rekel; in v njegovih jasnih očeh se je pokazalo nekaj strahu podobnega.

III
DRUŽBA PUNSONBY ODPUSTI NAMEDENKO
Oliva Cresswell se je zbudila, ko je njena budilka poslednjič obupno pozvonila, in premagala skoraj nepremagljivo skušnjavo, da bi ponovno zatislila oči. Njen prvi občutek je bil, kakor da bi bila vso noč ne zatislila očesa. Spominjala se je, da je legla v posteljo ob enih in da do tretje ure ni mogla zaspati. Spominjala se je tudi, da je hotela vstati, si skuhati nekaj čaja in počakati na sončni vzhod; in ko je bila hotela dognati, če je to romantično ali neumno, je utrujena zaspala. Toda štiri ure spanja so mnogo premalo za mlado, zdravo dekle in zato je le z največjim naporom spravila male, bele nožice, ki so še tičale v pižami, preko posteljnega roba ter pet dragocenih minut topo in brezmišlno strmela vanje. Nato je odšla v kopalnico in odprla vodno pipo. Nato je pristavila kotliček. Pol ure pozneje se je počutila osveženo, a za težja dela nesposobno.

Ko si je na poti v službo popolnoma opomogla, ji je postalo jasno, da jo začena skrbeti. Ne da bi bila hotela, je izvedela neko skrivnost in pijani Mr. Beale, ta vriskač, ji je bil vsilil svoje zaupanje. Vendar je bil Mr. Beale — in tega se je tako nenadoma spomnila, da se je ob tej misli naglo dvignila (sedela je v avtobusu in sprevodnik, ki je mislil, da hoče izstopiti je potegnil za zvonec) — presenetljivo trezen in gospodovalec.

Ali naj pove zdravniku? Dr. van Heerden ji je bil vedno dober prijatelj. Zdelo se ji je, da bi bilo izdajstvo, da, saj tudi

je izdajstvo, če mu prikrije dejstvo, da je bil Mr. Beale snoči v njeni sobi.
Toda ali je bil res samo slučaj, da je isti ključ odklepal njena in zdravnikova vrata? Če je tako, je to resnično mučno. Brez odloga si mora dati napraviti novo ključavnico.
Na vogalu velikega hišnega bloka, ki je bil last Punsonbyjeve trgovske hiše, je stopila iz avtobusa. Punsonby je bila ena izmed najuspešnejših in istočasno najuglednejših londonskih trgovskih hiš in za Olivo je bila velika sreča, da je dobila v njej namestitev, kajti služba pri Punsonbyju je bila podobna državni službi, bila je zanesljiva, a mnogo bolj plačana.
Ko je stopila na pločnik, je bežno pogledala na veliko okrašeno uro. Zagotavljala si je, da je dovolj zgodna, in ravno ko je hotela stopiti skozi velika steklena vrata, skozi katera so hodili nameščenci v razne oddelke, se je nekdo rahlo dotaknil njene roke.
Presenečena se je obrnila in se zagledala v obraz Mr. Bealea, ki je bil videti nenavadno eleganten v dobro krojeni sivi obleki, v mehkem sivem klobuku in z velikim šopkom vijolic v gumbnici.
»Oprostite, Miss Cresswell,« je rekel prijazno. »Ali se lahko nekaj pogovorim z vami?«
Dvomeče ga je pogledala.
»Ljubše bi mi bilo, če bi si bili izbrali drugo uro in drug prostor, Mr. Beale,« mu je odkrito dejala.
Priklimal je.
»Popolnoma se zavedam, da sta čas in kraj slabo izbrana,« je rekel. »Žal pa mi opravi ne dopuščajo izbire. Sem namreč zaposlen,« pri tem se je smehljaj. »kljub svojim malopridnim navadam.«
Pozorno ga je pogledala, kajti zdelo se ji je, da so bile njegove besede porogljive. — Toda ni se več smehljaj.

»Ne bom vas zadržal več kot dve minuti,« je nadaljeval. »Toda v teh dveh minutah vam moram mnogo povedati. Seveda vas ne bom nadlegoval z zgodbo svojega življenja.«
Tokrat je opazila veselost v njegovih očeh in proti svoji volji se je morala kljub temu, da ji ni bilo do smeha, smehljati.
»V središču mesta imam pisarno,« je rekel, »in prosim vas, da obdržite to zase. Sem namreč strokovnjak za pšenico.«
»Strokovnjak za pšenico?« je ponovila in zbegano nagubala mlado čelo.
»Nenavaden poklic, kajne? Toda to sem Veste, nekoga potrebujem za zaupni položaj. Moja pisarna je zelo lepa, služba je dobro plačana, delovni čas ni predolg in delo je lahko. Rad bi vas vprašal, če bi jo hoteli sprejeti.«
Odkimala je in ga z novim zanimanjem pogledala, toda ne brez suma.
»Zelo ste ljubeznivi, Mr. Beale, in moj dolg do vas se s tem še poveča,« je dejala, »toda nimam niti najmanjše želje, da bi zapustila Punsonby. Tam mi delo zelo ugaja in čeprav sem prepričana, da vas moje zasebne zadeve ne zanimajo — lahko bi ji odgovoril, da ga vsekakor zanimajo, vendar je molčal — vam povem, da zelo lepo zaslužim in da nimam namena niti želje, da bi menjala službo.«
Njegove oči so mežikale. »To je nesreča zame!« je dejal. »Sedaj vam moram povedati le še dvoje. Prvič, če bi delali zame, bi bili zagotovljeni, da vas ne bi v nobenem primeru nadlegoval s svojimi navadami, ki ste jih najbrž že opazili in ki so morda krive, da imate proti meni predsodke. Drugič, želim, da mi obljubite, da mi v primeru, če bi kdajkoli zapustili službo pri Punsonbyju, daste prvemu priložnost, da si zagotovim vaše sodelovanje.«
Zasmejala se je.